

A photograph of a brick water tower with a glass-enclosed observation deck at the top, set against a clear blue sky. A tree with bright yellow-green leaves is visible in the upper right corner. The image is framed with a green curved border at the top and a white curved border at the bottom.

Kaderbrief 2027

Zwijndrecht Samen vooruit

Inhoudsopgave

Bericht aan de raad	3
Financieel beeld 2027-2030	6
A: Besluiten raad na vaststelling primitieve begroting 2026-2029	7
B: Prijsindexaties inkomsten en uitgaven	8
C: Autonome ontwikkelingen volume inkomsten en uitgaven	11
D: Reguliere ontwikkeling inkomsten en uitgaven overig	15
E: Autonome ontwikkelingen ‘beheer blijvend op orde’ en bijstelling financieringssysteem budgettering Baggeren	17
F: Actualisatie Investeringsplan inclusief kapitaallasten 2027-2030	20
G: Verloop Algemene Reserve 2026-2030	23
Uitgangspunten indexaties en gemeentelijke tarieven	24
Proces van Kaderbrief 2027 naar Meerjarenbegroting 2027-2030	28
Bijlage Toelichtingen investeringen	31

Bericht aan de raad

Inleiding

Voor u ligt de kaderbrief voor de begroting 2027. Deze brief is onder regie van het college 2022-2026 samengesteld en bevat daarom nog geen (financiële) uitwerkingen volgend uit het nieuwe raadsprogramma “Zwijndrecht Samen Vooruit”.

Dit betekent dat deze brief u *informeert met een ‘financiële foto’* over de belangrijkste ontwikkelingen die de financiële ruimte bepalen. De formele integrale *besluitvorming* vindt plaats met het vaststellen van de begroting. Omdat het samenstellen van de begroting een proces van maanden vergt, is het wel van belang dat de hoofdlijnen u tijdig bekend zijn.

Deze brief bevat geen claims of nieuw beleid. Daar waar er sprake is van een mate van keuzevrijheid (bijvoorbeeld: met welk % de belastingen stijgen) wordt gerekend met ongewijzigd technisch beleid gelijk aan vorig jaar. Daarmee wordt de ‘foto’ gecreëerd op basis van bestaand beleid en ziet u hoe de financiële begroting voor 2027-2030 er uit gaat zien met de besluitvorming én kennis tot nu:

Uw raad heeft de mogelijkheid voor het meegeven van reflecties over deze kaderbrief aan het college via de geplande carrousel. Op deze wijze kan het college tot een begroting voor 2027 komen, met inachtneming van de kaderstellende rol van de raad.

Naast de financiële items, informeert deze inleiding u nog verder over de programma-indeling (*niet* de inhoud) van de komende begroting en het verdere proces van besluitvorming.

Financiële foto

Het college kan op basis van de huidige inzichten bij de start van deze nieuwe bestuursperiode een structureel sluitende ruimteberekening aanbieden. Ten opzichte van de ruimteberekening eind mei en aan u gemeld via [een wethoudersmail](#), is voornamelijk het laatste jaar 2030 gewijzigd en net boven 0 uitgekomen als gevolg van het doorrekenen van de meicirculaire 2026. Dit beeld ontstaat nu t.o.v. het eerder ingeschatte tekort van € 700.000. In dit beeld is het *staande* beleid verwerkt en geactualiseerd. Dit betekent dat de ingezette lijn van de afgelopen jaren gecontinueerd kan worden:

* € 1.000

Financiële foto per 14 juli 2026	2027	2028	2029	2030
Geraamd begrotingsresultaat 2026-2030 (raad 11 november 2025)	-543	181	291	nieuw
Genomen separate raadsbesluiten tot en met raadsvergadering 2 juni 2026	0	0	0	0
Structurele mutaties uit 1e Bestuursrapportage 2026 o.v.v. vaststelling in raad	-262	-219	-284	-57
Geraamd saldo na Eerste Bestuursrapportage 2026	-805	-38	7	-57
Inschatting effect ontwikkelingen kaderbrief	-984	-1.205	616	175
Ingeschatte ruimte begroting 2027-2030	-1.789	-1.243	623	118

Zoals aangegeven is dit de laatste kaderbrief van het college, waarbij het belangrijkste budgettaire kader van de afgelopen jaren om ‘baas in eigen portemonnee’ te blijven via een structurele sluitende begroting onverminderd geldt. Dit is en blijft belangrijk voor de verdere toekomst van Zwijndrecht.

In de afgelopen jaren zijn diverse bezuinigingsrondes met structurele maatregelen doorgevoerd om het evenwicht in de begroting terug te brengen en te houden. Het financiële beeld gaat uit van de:

- meerjarige realisatie van de maatregelen/ombuigingen uit [de kadernota 2026](#)
- besluitvorming voor het afboeken van een aantal (deels) niet-gerealiseerde maatregelen (zoals gemeld bij de [1^e bestuursrapportage 2026](#)) waaronder de financiële verwerking aangenomen motie ‘[Geen blaffende balans post](#)’ (25M17).

Bijzondere ontwikkelingen

Zoals eerder aangegeven zijn in deze kaderbrief alleen financieel-technische mutaties en actualisaties gebaseerd op staand beleid doorgevoerd. Echter een aantal ontwikkelingen is te benoemen als iets meer dan alleen financieel-technisch, maar ook meer ‘bijzonder’ van aard. Aangezien deze onderwerpen leiden tot per saldo een behoorlijk structureel positieve bijdrage in het financieel meerjarenbeeld. Het college zou in ieder geval op deze onderwerpen graag met de raad van gedachten wisselen over de kansen, risico's en nadere randvoorwaarden.

Het gaat daarbij om:

* € 1.000

Bijzondere ontwikkelingen	2027	2028	2029	2030
Bouwleges WABO o.b.v. realisatie 2025 = 2027	1.500	1.500	1.500	1.500
Beschermd wonen (SOK voor 2027 dekking uit Alg.res., vanaf 2028 nieuwe afspraken te maken)	0	1.000	800	600
Budgettering baggeren havens (RIB 2025-0096618)	-346	-534	-300	-300
Verwerken wegvallen WMO-hh als maatwerkvoorziening, conform regeerakkoord Jetten-1	0	0	2.000	2.000
Bijzondere ontwikkelingen in kaderbrief	1.154	1.966	4.000	3.800

Deze vier ontwikkelingen zijn aangemerkt door het college als bijzonder, omdat deze naar haar inschatting bestuurlijk relevanter zijn. Dat is de reden waarom we deze ontwikkelingen specifiek uitlichten als aandachtspunt. Voor drie van de vier ontwikkelingen die leiden tot lagere uitgaven of meer inkomsten zijn we:

- of afhankelijk van externe partijen (WABO-leges; zie D1);
- of moeten nog nadere (bestuurlijke) afspraken worden gemaakt (middelen Beschermd Wonen (zie D2) en het wegvallen van de Wmo-huishoudelijke hulp (zie C9) als maatwerkvoorziening) voor de verdere invulling om deze te realiseren.

Het verwerken van de budgettering baggeren havens (zie E4) is weliswaar alleen financieel-technisch, maar is wel afwijkend omdat het gaat om wijziging in de tot nu toe toegepaste systematiek van begroten. De wijziging behelst het realistisch *vooraf* in de begroting op te nemen van verwachte uitgaven, in plaats van geen raming en gedurende het jaar het nadeel *achteraf* nemen via bestuursrapportages.

Indeling van de nieuwe begroting

Het budgetrecht van de raad wordt ingevuld door het sturen op de beleidsprogramma's en de daarbij behorende budgetten. De begroting dient een afspiegeling te zijn van de door de raad benoemde thema's in het raadsprogramma. Dit betekent dat het voornemen is om de begroting als volgt in te delen. De zes programma's volgen de volgorde en indeling van de 'thema's' uit het raadsprogramma. Het zevende en laatste programma bevat begrotingsonderdelen die niet expliciet in het raadsprogramma zijn benoemd.

Voorstel indeling programmabegroting 2027

Beleidsprogramma's

Sterke sociale basis in de Zwijndrechtse wijken

Ruimte om te wonen

Van rondkomen naar vooruitkomen

Veiligheid en samen veilig vooruit

Economische kracht en werkgelegenheid

Bereikbare en duurzame leefomgeving

Dienstverlenende gemeente en bestuur

Wat is het vervolg:

Deze brief is geagendeerd ter bespreking in de carrousel van 14 juli 2026.

Om het werk voor de nieuwe begroting van het nieuwe college verder te richten, doen wij de suggestie om in ieder geval over de volgende onderwerpen van gedachten te wisselen:

- WMO huishoudelijke hulp en het voornemen van Jetten-1 om deze taak af te schaffen
- Beschermd Wonen en het aflopen van bestuurlijke afspraken
- WABO-leges en verwachte ontwikkelingen bouwprojecten woningen en bedrijven
- Systematiek van het ramen van de uitgaven voor baggeren
- Het proces / planning / verwachtingen van de nadere uitwerking van het raadsprogramma in een college-uitvoeringsprogramma.

Het college zal dan aan het einde van de carrousel van 14 juli aan de raad samenvatten wat besproken is en wat zij meeneemt in de overwegingen rondom de begroting 2027.

Bij (financiële) ontwikkelingen van materiele aard (zowel voordelig als nadelig) zal het college u informeren en een gepast bestuurlijk traject met aanvullende besluitvorming met de raad afspreken.

Verder zien we diverse ontwikkelingen en mogelijke bestuurlijke wensen die van invloed kunnen zijn op de toekomstige lokale lasten (OZB, Riool- en Afvalstoffenheffing). Deze hebben allen hun invloed op de totale woonlasten. Vandaar dat het voornemen is om deze integraal te beschouwen tijdens een oriëntatie. Deze sessie is voorlopig gepland op 22 september 2026 en u ontvangt daar vooruitlopend nog nadere informatie over.

Uitgangspunten en Ontwikkelingen bij Kaderbrief 2027

Financieel beeld 2027-2030

Deze kaderbrief laat zien wat de actuele financiële opgave is voor 2027 en verdere jaren. De genoemde (financiële) ontwikkelingen zijn voornemens om verwerkt te worden in de begroting 2027.

Hieronder staat de samenvatting van alle ontwikkelingen met de uitkomst voor het geraamde resultaat 2027-2030. Elke ontwikkeling wordt apart toegelicht in het betreffende hoofdstuk (A t/m F):

- De ontwikkelingen met raadsbesluiten t/m 2 juni 2026 inclusief 1^e burap 2026: onderdeel A
- Reguliere ontwikkeling Indexaties (Lokaal en GR'en): onderdeel B
- Reguliere ontwikkeling Volume (Lokaal en GR'en): onderdeel C
- Reguliere ontwikkeling Inkomsten en Uitgaven overig (lokaal): onderdeel D
- Reguliere Jaarlijkse bijstellingen en actualisatie onderhoud gemeente-areaal (Lokaal) en bijstelling financieringssysteem Baggeren (Lokaal): onderdeel E
- Actualisatie kapitaallasten: onderdeel F

Voor alle volledigheid:

In alle tabellen uit deze kadernota is een +/- bedrag een negatieve bijstelling (= minder inkomsten of meer uitgaven) en een +/- bedrag een positieve bijstelling (= meer inkomsten of minder uitgaven).

* € 1.000

	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
	Geraamd saldo begroting 2026-2029	-543	181	291	nieuw
A	Structurele raadsbesluiten tm 2 juni EN 1e Bestuursrapportage 2026 incl. afboeking niet-gerealiseerde bezuinigingen	-262	-219	-284	-57
	Ruimteberekening actueel NA structureel 1e Bestuursrapportage 2026	-805	-38	7	-57
B	Jaarlijkse ontwikkeling Indexaties (Lokaal en GR'en)	-1.318	-1.318	-1.318	-1.318
C	Jaarlijkse ontwikkeling Volume (Lokaal en GR'en)	-1.321	-1.681	464	816
D	jaarlijkse ontwikkeling Inkomsten overig (lokaal)	1.500	2.500	2.300	2.100
D	jaarlijkse ontwikkeling Uitgaven overig (Lokaal)	650	100	-200	-350
E	Jaarlijkse bijstellingen en actualisatie onderhoud gemeente-areaal (Lokaal)	-297	-297	-297	-297
E	Bijstelling financieringssysteem Baggeren (lokaal)	-346	-534	-300	-300
F	Actualisatie kapitaallasten	149	26	-32	-476
	Effect ingeschatte mutaties kaderbrief 2027	-984	-1.205	616	175
	Ruimteberekening actueel na ontwikkelingen Kaderbrief 2027	-1.789	-1.243	623	118

In het sturen op financiën wordt het steeds belangrijker om rekening te houden met de aard van ontwikkelingen. In de basis stellen wij ons telkens de vraag: is er extra budget nodig omdat (hetzelfde) product duurder wordt? (Indexatie/prijs: het aanbod). Of omdat er meer nodig is van een product? (Volume: de vraag).

Door deze weergave in de hoofdstukken hierna, kunt u als raad ook beter zien waar er sprake is van een toenemend beslag op voorzieningen en welke voorzieningen zelf duurder worden. Daar waar de kostenontwikkeling via GR'en tot ons komt, brengen wij dit onderscheid ook aan. In de zienswijzen op de begrotingen van de GR'en leest u daar ook meer over terug.

Tenslotte kunt u uit dit overzicht afleiden dat Zwijndrecht in de basis niet uitkomt met de vergoedingen voor zowel prijs als volume via onze uitkering in het gemeentefonds. De lobby voor een betere verdeling en omvang van die uitkering blijft daarom onverminderd actueel.

Conclusie

Bij ongewijzigde besluitvorming, inclusief de verwerking van de financiële ontwikkelingen zoals gemeld in deze kaderbrief, verwachten we dat de begroting 2027 voor de jaren 2029 en 2030 reëel en structureel sluitend zal zijn.

De provincie Zuid-Holland heeft de wettelijke taak om onze begrotingen te beoordelen op het reëel en structureel sluitend zijn. Het gaat dan om de jaren 2029 en 2030 van de Meerjarenbegroting (MJB). De provincie kan in uiterste gevallen de (meerjaren) begroting corrigeren, waardoor deze niet langer sluitend is. Er kan dan preventief toezicht volgen.

De provincie doet geen ingrepen op basis van een kadernota of -brief zelf, maar zal wel ambtelijk en indien nodig bestuurlijk een reactie geven, hoe zij naar de kaders zoals geschetst kijkt. Haar reactie kan leiden tot aanvullend overleg en in uiterste geval aangepaste cijfers. Dit zou dan een plek krijgen in de verdere begrotingsvoorbereiding en -behandeling.

A: Besluiten raad na vaststelling primitieve begroting 2026-2029

Na vaststelling van de primitieve begroting 2026-2029 op 12 november 2025 heeft u diverse separate raadsbesluiten genomen die het geraamd begrotingsresultaat beïnvloeden. Sinds maart 2023 ontvangt u een geactualiseerd overzicht met inzichten in de gevolgen van die raadsbesluiten op het geraamd begrotingsresultaat. Hieronder is dit bekende overzicht gepresenteerd met de besluitvorming met financiële consequenties tot en met de raadsvergadering van 2 juni 2026.

In afwijking op eerdere jaren hebben we in onderstaande tabel ook separaat de structurele gevolgen uit het voorstel *1^e Bestuursrapportage 2026* verwerkt. Dit voorstel is aangeboden aan uw raad op 28 mei 2026 en wordt vastgesteld in de gemeenteraad van 7 juli.

Voor het verkrijgen van een zo volledig financieel beeld hebben we deze gevolgen, uiteraard onder voorbehoud van vaststelling van de *1^e Bestuursrapportage 2026*, al wel verwerkt in het financieel meerjarenbeeld 2027-2030.

Specificatie

Geraamd resultaat	Bedragen x € 1.000				Raadsvergadering
	2027	2028	2029	2030	
Geraamd begrotingsresultaat 2025-2029	-543	181	291	Nieuw	12 november 2025
Ontwikkelingen genomen separate raadsbesluiten	2027	2028	2029	2030	
(2025-0095116) Vaststelling grondexploitatie Maasterras-Oost	0	0	0	0	18 november 2025
(2025-0106591) Tweede bestuursrapportage 2025	0	0	0	0	16 december 2025
Subtotaal genomen separate raadsbesluiten tot en met raadsvergadering 2 juni 2026	0	0	0	0	
Geraamd begrotingsresultaat besluitvorming tot deze raadsvergadering	-543	181	291	Nieuw	
Ontwikkelingen separate raadsbesluiten onderweg	2027	2028	2029	2030	
(2026-0049619) Structurele mutaties uit 1e Bestuursrapportage 2026 o.v.v. vaststelling in raad	-262	-219	-284	-57	7 juli 2026
Geraamd begrotingsresultaat besluitvorming t/m raadsvergadering 2 juni inclusief voorstellen onderweg	-805	-38	7	-57	

In de uitgangspositie van het geraamd resultaat zijn de bezuinigingen van 2025 én 2026 structureel meegenomen. Via de reguliere bestuursrapportages houden wij u op de hoogte van afwijkingen op de realisatie van deze maatregelen.

B: Prijsindexaties inkomsten en uitgaven

In deze paragraaf staan de uitwerkingen van reguliere prijsindexaties van de uitgaven als de inkomsten van zowel de lokale budgetten als de budgetten van de gemeenschappelijke regelingen.

* € 1.000

	Reguliere prijsontwikkeling inkomsten en uitgaven	2027	2028	2029	2030
B1	Gemeentefonds: doorwerking septembercirculaire 2025: actualisatie BBP-prijspeil (-/- 0,2%)	-233	-233	-233	-233
B2	Gemeentefonds prijspeil 2026 nacalculatie (BBP% +/- 0,4%) o.b.v meicirculaire 2026	466	466	466	466
B3	Gemeentefonds prijspeil 2027 (2,5% BBP voor 2027) o.b.v meicirculaire 2026	2.725	2.725	2.725	2.725
B4	OZB-opbrengst: reguliere indexatie 3,0% cpi 2024-2026	403	403	403	403
	Bijstelling inkomsten GF en lokaal o.b.v. indexaties	3.361	3.361	3.361	3.361
B5	CAO-lonen: indexatie 2027 (1,6% per 1-1 huidige CAO al opgenomen, nog inschatten nieuwe CAO 2,7% BBP)	-195	-195	-195	-195
B6	Subsidies: indexatie 2027 (periode 2026-2027) (2,7% inclusief nacalculatie BBP 2026 (+/- 0,2%))	-350	-350	-350	-350
B7	Overige budgetten: indexatie 2027 (periode 2026-2027) (2,7% inclusief nacalculatie BBP 2026 (+/- 0,2%))	-665	-665	-665	-665
	Bijstelling lokale uitgaven o.b.v. indexaties	-1.210	-1.210	-1.210	-1.210
B8	GR Sociaal: apparaatskosten indexatie 2027	-906	-906	-906	-906
B9	Serviceorganisatie Jeugd: indexatie 2027	-1.436	-1.436	-1.436	-1.436
B10	Serviceorganisatie Jeugd: aanvullende tariefstijging (kostprijsonderzoek)	-699	-699	-699	-699
B11	Dienst Gezondheid en Jeugd: indexatie 2027	-78	-78	-78	-78
B12	Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid: indexatie 2027	-108	-108	-108	-108
B13	Bedrijfsvoering Drechtsteden: indexatie 2027	-253	-253	-253	-253
B14	Recreatieschap IJsselmonde: lagere indexatie 2027	67	67	67	67
B15	OZHZ: inw.bijdr. & jaarprogramma: indexatie 2027	-56	-56	-56	-56
	Bijstelling uitgaven Verbonden partijen o.b.v. indexaties	-3.469	-3.469	-3.469	-3.469
	Totaal bijstelling indexaties	-1.318	-1.318	-1.318	-1.318

B1-B3 Ontwikkeling gemeentefonds prijspeil 2026-2027 inclusief meicirculaire 2026

Vanaf de kaderbrief 2023 en begroting 2023 wordt het uitgangspunt gehanteerd om de stand van de meicirculaire te gebruiken voor de berekende inkomsten gemeentefonds. Dit voor het creëren van rust en zekerheid in het begrotingsproces; het voorkomt dat cijfers laat in het begrotingsproces nog muteren voor wat betreft het gemeentefonds zodat stabiliteit wordt geboden in het begrotingsproces. Mutaties uit de september- of decembercirculaire verwerken we in het geraamd resultaat bij het opstarten van de voorbereidingen op de volgende kadernota of kaderbrief.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op het prijspeil van 2026. Voor 2026 heeft het Centraal Plan Bureau de verwachte prijsontwikkeling bijgesteld met per saldo 0,2% (= -/- 0,2% in septembercirculaire 2025 en +/- 0,4% in meicirculaire 2026) waardoor circa € 233.000 aan aanvullende middelen worden ontvangen vanaf 2026. Jaarlijkse aanpassingen van het prijspeil naar het begrotingsjaar 2027 gebaseerd op het Bruto Binnenlands Product (BBP) percentage leidt tot aanvullende inkomsten van € 2.725.000.

B4 Reguliere indexering Onroerende Zaakbelasting (OZB)

Jaarlijks bepalen we in de kadernota welke percentages we gebruiken om inkomsten te indexeren. Voor de OZB is dit gebaseerd op een driejaarlijks gemiddelde van de inflatie (de consumenten prijsindex = CPI). Hiervoor is gekozen om ontwikkelingen die de OZB hoger of juist lager maken uit te smeren over drie jaren in plaats van in één jaar. Dit gemiddelde staat voor 2024-2026 op 3,0% wat leidt tot een verhoging van de OZB-opbrengst van circa € 403.000.

Bij de tariefsbepaling voor het komende jaar wordt rekening gehouden met een correctie op het tarief als gevolg van waardeontwikkeling van het onroerend goed in onze gemeente. Wij mogen als gemeente geen extra OZB innen als gevolg van de waardeontwikkeling. Al jaren is de waardeontwikkeling van woningen hoger dan de inflatie. Daardoor zie je al jaren dat de OZB-tarieven dalen. De tarieven mogen niet meer stijgen dan hooguit met het indexatiepercentage.

B5 Indexatie CAO-lonen 2027

De huidige CAO voor gemeenteambtenaren loopt af per 1 april 2027. We gaan op dit moment uit van de indexatie op basis van het BBP-prijsdeel voor 2,7% dat gebaseerd is op 2,5% voor 2026 en 0,2% nacalculatie over 2026.

De indexaties voor lonen nemen we op als stelpost in afwachting van definitieve inzet en verwerking. In de twee jaarlijkse bestuursrapportages monitoren we de noodzaak tot inzet van deze stelposten. Dit is afhankelijk van de daadwerkelijke ontwikkelingen zoals de uitkomsten van de CAO-besprekingen. Op de manier kunnen we gericht sturen op de ontwikkelingen waar bijstellingen op de budgetten echt nodig is.

In de begroting 2027 hebben we al rekening gehouden met een stelpost voor de stijging van 1,6% per 1 januari 2027 gebaseerd op de huidige CAO. Aan de stelpost wordt € 195.000 toegevoegd in afwachting van de toekomstige CAO-afspraken per 1-4-2027.

B6-B7 Indexatie subsidies & overige budgetten

In de begroting 2027 zijn de indexaties toegepast op basis van de geactualiseerde cijfers van het CPB uit maart 2026. We gaan hierbij uit van de indexatie op basis van het BBP-prijsdeel voor 2,7% dat gebaseerd is op 2,5% voor 2027 en 0,2% nacalculatie over 2026.

De indexaties subsidies (€ 350.000) en overige goederen en diensten (€ 665.000) nemen we op als stelpost in afwachting van definitieve inzet en verwerking. In de twee jaarlijkse bestuursrapportages monitoren we de noodzaak tot inzet van deze stelposten. Dit is afhankelijk van de daadwerkelijke ontwikkelingen zoals de beschikkingen op de subsidieverstrekkings en de af te sluiten contracten voor overige goederen en diensten. Op de manier kunnen we gericht sturen op de ontwikkelingen waar bijstellingen op de budgetten echt nodig is.

B8 GR Sociaal: overige inhoudelijke regelingen en apparaatskosten indexatie 2027

In de begroting 2027 is de GR Sociaal uitgegaan van een prijsstijging van 2,5% op basis van het BBP van 2,5% en 4,2% loonstijging op basis van loonvoet sector overheid voor 2027 (CPB maart 2026). Ten opzichte van onze ramingen stijgt de bijdrage hierdoor met € 1,1 miljoen, waarbij deze voor € 200.000 wordt gecompenseerd via het gemeentefonds waarbij de Participatiemiddelen via een separate indexatie worden verhoogd.

In de uitgangspunten voor de begroting ging de GR Sociaal nog uit van een loonstijging van 5,7%. Deze is dus bijgesteld naar de meest actuele opgave van het CBS van 4,2%. Er is echter geen gehoor gegeven aan onze collegebrief om de loonstijging gelijk te houden aan de stijging die het Rijk aan ons vergoed van 2,5%.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0053754 RV - Zienswijze GR Sociaal begroting 2027](#).

B9 Serviceorganisatie Jeugd (SOJ): indexatie nacalculatie 2026 en indexatie 2027

In het laatste meerjarenperspectief is voor de indexatie 2026 uitgegaan van een percentage van 3,28%. Op basis van de inmiddels beschikbare definitieve cijfers blijkt de werkelijke indexatie 5,13% te bedragen. Het verschil tussen het uitgangspunt en de gerealiseerde indexatie leidt tot een correctie van 1,85%.

Voor het begrotingsjaar 2027 is een indexatie van 5,35% gehanteerd. Dit percentage geldt voor de kosten van de jeugdhulpaanbieders. Voor de loonkosten van het personeel van de Serviceorganisatie is uitgegaan van de loonvoet sector overheid 2027 van 4,2%. In de uitgangspunten voor de begroting werd nog uitgegaan van een loonstijging van 5,7%. Deze is dus bijgesteld naar de meest actuele opgave van het CBS van 4,2%. Er is echter geen gehoor gegeven aan onze collegebrief om de loonstijging gelijk te houden aan de stijging die het Rijk aan ons vergoed van 2,5%.

De totale stijging van de bijdrage door indexatie bedraagt € 1,436 miljoen.

B10 Service organisatie Jeugd: aanvullende tariefstijging (kostprijsonderzoek)

De tarieven zijn bij de contractverlenging herijkt op basis van het wettelijk verplichte kostprijsonderzoek, omdat de bestaande tarieven niet langer toereikend waren voor de actuele kostenstructuur bij aanbieders. De lastenstijging die hieruit volgt (restant na eerder verwerkte besparingen), is meegenomen in de begroting van de SOJ.

B11 Dienst Gezondheid en Jeugd: indexatie 2027

In de begroting 2027 is de Dienst Gezondheid en Jeugd uitgegaan van een percentage van 2,2% voor prijsstijgingen en 4,2% voor de loonkosten op basis van de loonvoet sector overheid voor 2027 (CPB maart 2026). De bijdrage stijgt hierdoor met bijna € 78.000.

In de uitgangspunten voor de begroting werd nog uitgegaan van een loonstijging van 5,7%. Deze is dus bijgesteld naar de meest actuele opgave van het CBS van 4,2%. Er is echter geen gehoor gegeven aan onze collegebrief om de loonstijging gelijk te houden aan de stijging die het Rijk aan ons vergoed van 2,5%.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0053746 RV - Zienswijze Dienst Gezondheid en Jeugd begroting 2027](#).

B12 Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid: indexatie 2027

In de begroting 2027 is de Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid uitgegaan van 2,2% prijsstijgingen en een gewogen gemiddelde voor de loonkosten, conform de CAO tot en met augustus 2027 en 5,7% voor de rest van het jaar volgens de begrotingsrichtlijnen. De totale bijdrage stijgt met circa € 132.000, waarvan € 108.000 door deze prijsontwikkeling.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0049122 RV - Zienswijze Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid begroting 2027 en jaarstukken 2025](#).

B13 Bedrijfsvoering Drechtsteden: indexatie 2027

Vanaf 2027 treedt het nieuwe stelsel van afspraken aangaande het sturings-, diensten- en financieringsmodel in werking. De uitgangspunten van het nieuwe stelsel leiden tot een herverdeling van de kosten en daarmee voor Zwijndrecht tot een structureel financieel voordeel vanaf 2027. Zie verder C13a.

B14 Recreatieschap IJsselmonde: indexatie 2027

Voor 2027 is een indexatie van 3,41% toegepast door het recreatieschap. Onze financiële bijdrage aan het schap zou daardoor in 2027 stijgen met circa € 23.000. Aanvullend zijn door het bestuur van het recreatieschap in de definitieve (gewijzigde) ontwerpbegroting 2027 (van 16 april 2026) de deelnemersbijdragen verlaagd door een taakstelling toe te passen op de overheadkosten van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer is verzocht deze bezuiniging op de ondersteuning nader uit te werken. Dit is onderdeel van de herziening van de samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer. De gemeente Zwijndrecht gaat in haar begroting 2027 daarom uit van een aangepaste bijdrage van € 329.000 in 2027. Dat is € 67.000 lager dan eerder geraamd.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0047864 RV - Zienswijze Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde begroting 2027 en kennismaken jaarstukken 2025](#).

B15 Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid: indexatie 2027

Voor 2027 is een indexatie van 4,15% toegepast door de omgevingsdienst. Onze financiële bijdrage aan de omgevingsdienst in 2027 stijgt daardoor met circa € 56.000.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0047790 RV - Zienswijze Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid begroting 2027 en kennismaken jaarrekening 2025](#).

C: Autonome ontwikkelingen volume inkomsten en uitgaven

In deze paragraaf staan de uitwerkingen van de autonome ontwikkelingen in de volumes / areaal die leiden tot mutaties in de inkomsten én de uitgaven van zowel de lokale budgetten als de budgetten van de gemeenschappelijke regelingen.

* € 1.000

	Reguliere ontwikkeling volume	2027	2028	2029	2030
C1	Gemeentefonds: doorwerking septembercirculaire 2025 volumebijstelling	-267	-383	-488	-849
C2	Gemeentefonds: act. lokale aantallen o.b.v. woningbouwplanning lokaal en CBS-cijfers overige maatstaven o.b.v. meicirculaire 2026	-889	-961	-646	350
C3	Gemeentefonds uitkomsten geactualiseerde herijking volgende fase vanaf 2027 o.b.v. meicirculaire 2026	200	200	200	200
C4	Gemeentefonds: meicirculaire 2026 (voornamelijk BCF en BBP-volume)	-160	-308	-577	-551
	Bijstelling lokaal volume	-1.116	-1.452	-1.511	-850
C5a	GR Sociaal: BUIG-uitgaven	-2.560	-3.354	-4.184	-5.109
C5b	GR Sociaal: BUIG-inkomsten	2.560	3.354	4.184	5.109
C6	GR Sociaal: overige inhoudelijke regelingen en apparaatskosten	-1.948	-1.780	-1.912	-2.221
C7a	GR Sociaal: bezuinigingen toekomstbestendig sociaal domein (E3 in Kadernota 2026)	-332	-553	-917	-917
C7b	GRS: Alternatieven vervallen bezuinigingen (zie C8a)	332	553	917	917
C8a	GR Sociaal: overige inhoudelijke regelingen (m.n. inburgering, WMO) bezuinigingen lokaal ingeboekt (H10 en H11 Kadernota 2026)	-845	-1.195	-1.195	-1.195
C8b	GRS: Realisatie lokale ombuigingen (zie C9a)	845	1.195	1.195	1.195
C9a	GRS:Wmo Huishoudelijk hulp per 2029 gebaseerd op rijksvoornemen stopzetten Wmo huishoudelijk hulp (in meicirculaire 2026 vervallen inkomsten in gemeentefonds)	0	0	-2.562	-2.616
C9b	GRS:Wmo Huishoudelijk hulp per 2029 gebaseerd op rijksvoornemen stopzetten Wmo huishoudelijk hulp (vervallen van de uitgaven)	0	0	4.562	4.616
C10a	Serviceorganisatie Jeugd: afname volume regulier	766	766	766	766
C10b	Serviceorganisatie Jeugd: afname volume ontwikkelopdracht aanbieders a.g.v. kostprijsonderzoek	0	245	280	280
C10c	Serviceorganisatie Jeugd: invulling taakstelling maatregel H8.1 Kadernota 2026 via C10a	0	-766	-766	-766
C10d	Serviceorganisatie Jeugd: Gemeentefonds meicirculaire 2026 o.b.v. meicirculaire: géén extra middelen voor jeugdzorg	pm	pm	pm	pm
C11a	Dienst Gezondheid en Jeugd: incidentele uitbreidingen 2027 vervallen vanaf 2028	0	84	84	84
C11b	Dienst Gezondheid en Jeugd: procesregie OGGZ	pm	pm	pm	pm
C12	Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid: diverse inhoudelijke ontwikkelingen	-24	-24	-24	-24
C13a	Bedrijfsvoering Drechtsteden: Nieuwe sturings-,diensten- en financieringstelsel vanaf 2027	1.061	1.306	1.607	1.607
C13b	Bedrijfsvoering Drechtsteden: 2e orde effect bijdragen GR'en	pm	pm	pm	pm
C14	OZHZ: inw.bijdr. & jaarprogramma: met name vraaggestuurde ontwikkelingen m.n. woningbouwontw.	-60	-60	-60	-60
	Bijstelling volume verbonden partijen	-205	-229	1.975	1.666
	Totaal bijstelling volume	-1.321	-1.681	464	816

C1-C2 Ontwikkeling gemeentefonds 2027-2030 inclusief meicirculaire 2026

Vanaf 2024 is de "Bruto Binnenlands Product (BBP)-systematiek" ingevoerd om de volumegroei van het gemeentefonds te baseren op de gemiddelde BBP-groei over de een periode van acht jaar (T-9 tot en met T-2). Het Centraal Planbureau (CPB) actualiseert deze ramingen twee keer per jaar die via de mei- en septembercirculaire worden verwerkt in het gemeentefonds. In de septembercirculaire 2025 is deze groei meerjarig omlaag bijgesteld waarbij deze neerwaartse bijstelling via deze kaderbrief ten laste van het geraamd resultaat wordt verwerkt (C1).

Tevens is de Zwijndrechtse woningbouwplanning geactualiseerd in april 2026 waarbij de belangrijkste maatstaven die te maken hebben met inwoners en woonruimten zijn geactualiseerd. Dit leidt in de eerste jaren tot een neerwaartse bijstelling ten opzichte van de aantallen die waren gebaseerd op de woningbouwplanning van vorig jaar omdat de realisatie van de woningbouw naar achter in de tijd is verschoven. Daarnaast zijn ook diverse andere maatstaven geactualiseerd en veelal ook neerwaarts bijgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek voor 2026. Overigens heeft het CBS nog niet alle maatstaven kunnen actualiseren. Dat vindt over het algemeen plaats in de zomermaanden richting de septembercirculaire waarbij de aanpassingen zowel positief of negatief kunnen zijn (C2).

C3 Gemeentefonds uitkomsten geactualiseerde herijking volgende fase vanaf 2027

In de meicirculaire heeft het kabinet bekend gemaakt dat twee technische aanpassingen worden doorgevoerd als de volgende fase in de nieuwe herijking in het verdeelmodel per 2027. Het gaat daarbij om de technische wijze van berekening van de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' en het aanpassen van de rekentarieven van de Onroerende Zaakbelasting naar het landelijke gemiddelde om een lagere korting van de overige eigen middelen te realiseren zodat meer wordt gekeken naar de daadwerkelijke verdien capaciteit van gemeenten. Deze verschuiving naar de eigenlijke verdien capaciteit past naadloos in onze lobby-inzet. Dit leidt tot een structurele verbetering van € 200.000.

Diverse andere gedane voorstellen vragen nader onderzoek en inventarisatie voordat concretisering en implementatie mogelijk is. Als volgende invoeringsfase wordt dit voorzien per 2029. De minister heeft aangegeven dat bij de verdere onderzoeken de vertegenwoordigers van diverse gemeenten, de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) nader betrokken zullen blijven.

Zoals bekend maakt Zwijndrecht namens de randgemeenten deel uit van deze onderzoekstafel om de geconstateerde oneffenheden in de huidige verdeelsystematiek onder de aandacht te brengen. Ook zullen bij de diverse onderzoeken vertegenwoordigers van de betrokken inhoudelijke beleidsvelden om nader (praktijk)advies worden gevraagd die voor input in de voorstellen in de nieuw uit te werken verdeling wordt gebruikt.

Op dit moment is Zwijndrecht in de huidige nieuwe verdeelsystematiek een nadeelgemeente met circa € 53 per inwoner. Hiervan was circa € 700.000 nadeel nog niet doorgevoerd vanaf 2026. Dit verdere ingroeipad in de huidige verdeelsystematiek heeft de minister in de meicirculaire 2026 'bevroren' voor 2026 en verlenging vindt plaats tot en met 2027. Tot en met 2026 was dit herverdeeleeffect voorlopig afgetopt op € 37,50 per inwoner op prijsniveau 2023. De minister heeft echter aangegeven dat dit bedrag per inwoner vanaf 2024 nooit is geïndexeerd. Een nader onderzoek gaat plaatsvinden hoe om te gaan met de indexatie en dit te verwerken vanaf 2028. Waarschijnlijk na het zomerreces wordt hierover meer duidelijkheid verwacht waarbij dit mogelijk in de septembercirculaire 2026 voor 2028 zal worden verwerkt. Mocht de minister voor 2028 besluiten om de indexatie door te voeren dan zou dat mogelijk een structureel nadelig herverdeeleeffect € 405.000 betekenen.

C4 Gemeentefonds meicirculaire 2026

Eind mei heeft het kabinet de meicirculaire gemeentefonds gepubliceerd. Het betreffen voornamelijk diverse technische bijstellingen in de systematiek voor het accres van het gemeentefonds voor o.a. de actualisatie van BBP-volumegroei en verlaging van de onderuitputting BTW-compensatiefonds die gemeenten mee mogen nemen in de algemene uitkering.

C5a-b GR Sociaal: 2026 en 2027 BUIG-middelen en uitgaven

Met deze reeks nemen we de raming van de kosten voor inkomensondersteuning één op één over uit de meerjarenraming van de GR Sociaal terwijl we de BUIG inkomsten van het Rijk kostendekkend opnemen (dus tot het niveau van de uitgaven op inkomensondersteuning uit de begroting GRS). Hiermee sluiten we aan bij de (macro)-doelstelling van de BUIG als een kostendekkende uitkering. Ook is dit in lijn met de strekking van ons bezwaar op de BUIG-beschikking tot en met 2023.

Het ministerie van SZW geeft geen meerjarige beschikkingen af, dus de meest actuele informatie die we hebben over de BUIG-inkomsten is de nadere voorlopige BUIG-beschikking van 2026 die € 22.191.000 bedraagt. Voor deze post verwijzen we u ook naar de risicoparagraaf.

C6 GR Sociaal: overige inhoudelijke regelingen en apparaatskosten

Met deze reeks sluiten we aan bij de meerjarenbegroting van de GR Sociaal 2027-2030. Dit is nieuw ten opzichte van voorgaande jaren waarin we de raming van het eerste jaar doorzetten naar de daaropvolgende jaren. Dit leidt nu tot bijstelling van gemiddeld € 2 miljoen per jaar omdat in de begroting 2026-2029 voor de jaren 2027 tot en met 2030 geen rekening is gehouden met groei vanaf 2025.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0053754 RV - Zienswijze GR Sociaal begroting 2027](#).

C7a-b GR Sociaal: bezuinigingen toekomstbestendig sociaal domein (E3 in Kadernota 2026)

De eerdere taakstelling van de Bestuursopdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' is niet meer opgenomen in de conceptbegroting van de GR Sociaal. Het Algemeen Bestuur heeft verzocht om (alternatieve) voorstellen ter grootte van tenminste € 6,6 miljoen in beeld te brengen. Dit heeft geresulteerd in 44 voorstellen in het 'Overzicht maatregelen en ombuigingen' welke samen met de conceptbegroting 2027 voor zienswijze zijn voorgelegd. Deze zienswijze wordt behandeld in de carrousel van 16 juni 2026. Daarin roepen wij het bestuur op de besparing opnieuw te verwerken in de begroting 2027 met de 44 voorstellen als onderbouwing van deze besparing. Bij de begroting 2027 maakt de raad (definitieve) keuzes uit deze maatregelen.

C8a-b GR Sociaal: overige inhoudelijke regelingen (m.n. inburgering, WMO) bezuinigingen lokaal ingeboekt (H10 en H11 Kadernota 2026)

Bij de kadernota 2026 heeft u ingestemd met een aantal besparingen op de kosten van taken die de GR Sociaal voor ons uitvoert. Wij zien nog voldoende mogelijkheden om deze besparingen te realiseren dus we voeren deze maatregelen opnieuw op.

C9a-b GR Sociaal: Wmo Huishoudelijk hulp per 2029 gebaseerd op rijksvoornemen stopzetten Wmo huishoudelijk hulp

a. Het kabinet heeft in de voorjaarsnota het gemeentefonds vanaf 2029 met circa € 1,44 miljard verlaagd, omdat huishoudelijke ondersteuning (HO) vanaf 2029 niet langer als gemeentelijke maatwerkvoorziening wordt ingezet. In plaats daarvan wordt ondersteuning dan alleen nog vergoed voor inwoners die dit financieel niet zelf kunnen dragen via een gemeentelijk vangnet (algemene voorziening). Voor Zwijndrecht betekent dit een daling van de algemene uitkering met circa € 3,7 miljoen. Daarnaast voegt het kabinet € 430 miljoen toe aan het gemeentefonds voor een gemeentelijk vangnet waarbij dit voor Zwijndrecht € 1,1 miljoen is, waardoor per saldo de uitname uit het gemeentefonds € 2,6 miljoen is. Het is echter verder nog onduidelijk hoe dat de rijksoverheid deze regeling uiteindelijk wil vormgeven en hoe dat het zich verder inhoudelijk en financieel ontwikkelt.

b. De jaarlijkse kosten WMO HO voor gemeente Zwijndrecht bedragen rond de € 5,5 miljoen. Wij verzoeken de GR Sociaal in de zienswijze conceptbegroting 2027 deze begrote kosten WMO HO vanaf 2029 voor Zwijndrecht uit de begroting te schrappen, tegelijk met de hiermee samenhangende gemeentelijke bijdrage. Vervolgens nemen wij een eigen stelpost in de gemeentelijke begroting op van circa € 1 miljoen voor een nog vorm te geven gemeentelijk "vangnet". Het verschil tussen de huidige jaarlijkse kosten en de korting in het gemeentefonds leidt tot een voordeel van circa € 2 miljoen.

C10a-c Service Organisatie Jeugd (SOJ)

In de conceptbegroting van de SOJ is voor het jeugdhulpgebruik voor het eerst uitgegaan van een daling en opzichte van de begroting 2026. De daling doet zich voor bij zowel ambulante jeugdhulp als jeugdhulp met verblijf (a). In de kadernota 2026 heeft u besloten tot een taakstelling van € 2 miljoen op basis van het Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare Jeugdhulp vanaf 2028. Door deze daling kan de taakstelling met hetzelfde bedrag worden verlaagd (c).

Ten opzichte van 2027 dalen de gevolgen van het eerdergenoemde kostprijsonderzoek (B10). Aanbieders krijgen een ontwikkelopdracht om het ziekteverzuim en de inzet van inhuur te reduceren. Het beoogd resultaat hiervan is verwerkt (b).

C10d Gemeentefonds meicirculaire 2026 o.b.v. meicirculaire: géén extra middelen voor jeugdzorg

In de Voorjaarsnota heeft het kabinet géén aanvullende middelen ter beschikking gesteld voor jeugdzorg. De commissie Van Ark eerder nadere advisering heeft gedaan in de financiering van de jeugdzorg doet begin 2027 een volgende uitspraak als de uitkomsten van de eerdere invoering van de maatregelen uit de hervormingsagenda jeugd meer duidelijkheid geven over de stand van zaken. Deze uitspraak heeft betrekking op de verdere financiering van en werkwijze voor jeugdzorg vanaf 2028.

C11a Dienst Gezondheid en Jeugd: incidentele uitbreidingen 2027 vervallen vanaf 2028

Ten opzichte van 2027 daalt de gemeentelijke bijdrage met € 84.000 vanwege de voorstellen OGGZ/Meldpunt Zorg en Overlast (€ 15.000) en VT Jeugd (€ 45.000). Deze bijdrage zijn incidenteel voor 2027 gevraagd. Zie hiervoor de zienswijze die behandeld wordt in de carrousel van 16 juni 2026. Tevens is voor de jaren 2026 en 2027 extra gemeentelijke bijdrage toegekend ter dekking van de wijzigingen die binnen de JGZ zijn aangebracht rondom het RVP hebben plaatsgevonden (€ 24.000).

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0053746 RV - Zienswijze Dienst Gezondheid en Jeugd begroting 2027](#).

C11b Dienst Gezondheid en Jeugd: procesregie OGGZ

DG& J stelt voor procesregie OGGZ op te nemen als basistaak in de begroting. Sinds halverwege 2020 organiseert de gemeente Zwijndrecht de procesregie zelf. Wij ervaren hierin duidelijke meerwaarde en hebben deze werkwijze duurzaam verankerd in onze lokale praktijk. Daarom stellen wij voor niet in te stemmen met dit voorstel. Zie hiervoor ook de zienswijze die u behandelt in de carrousel van 16 juni 2026. Daarom hebben we deze post hier als p.m. opgenomen.

C12 Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid: diverse inhoudelijke ontwikkelingen

De totale bijdrage voor Zwijndrecht stijgt met circa € 132.000, waarvan € 108.000 wordt veroorzaakt door deze prijs- en loonontwikkeling. Het resterende bedrag van circa € 24.000 is het gevolg van eerder genomen bestuursbesluiten en diverse inhoudelijke ontwikkelingen, waaronder investeringen in het vervangen van ademluchtapparatuur, huisvesting en versterking van de crisisorganisatie.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0049122 RV - Zienswijze Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid begroting 2027 en jaarstukken 2025](#).

C13a Bedrijfsvoering Drechtsteden: Nieuwe sturings-, diensten- en financieringstelsel vanaf 2027

Een groot deel van onze bedrijfsvoeringstaken (zoals ICT, personeelszaken, juridische zaken, financiële administratie, verzekeringen en inkoop) voert de gemeente Dordrecht voor ons uit. Het betreffende onderdeel, Bedrijfsvoering Drechtsteden (BD) werkt aan efficiëntie, kwaliteitsverbetering, innovatie van de dienstverlening aan deelnemende gemeenten. Vanaf 2027 treedt het nieuwe stelsel van afspraken aangaande het sturings-, diensten- en financieringsmodel in werking. Dat stelsel is meer gebaseerd op daadwerkelijke afname (profijt) dan op solidariteit. Daarnaast biedt het nieuwe stelsel meer flexibiliteit in af te nemen diensten, zowel in volumes als diensten, passend bij waar Zwijndrecht behoefte aan heeft. De uitgangspunten van het nieuwe stelsel leiden tot een herverdeling van de kosten en daarmee voor Zwijndrecht tot een structureel financieel voordeel vanaf 2027 van € 900.000 oplopend naar uiteindelijk € 1.400.000.

C13b Bedrijfsvoering Drechtsteden: 2e orde-effect bijdragen GR'en

Naast gemeente Zwijndrecht nemen ook een aantal uitvoeringsorganisaties (GRS, OZHZ en DGJ) op basis van dezelfde voorwaarden als de deelnemende gemeenten de bedrijfsvoeringsdiensten af van gemeente Dordrecht. Het nieuwe stelsel (zie ook C14a) van afspraken leidt tot een nieuwe verdeling van de kosten van deze taken. De bijdrage van OZHZ en DGJ stijgt vanaf 2027, wat mogelijk leidt tot een stijging van de gemeentelijke bijdrage aan deze organisaties, het zogenaamde 2^e orde-effect.

C14 Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid: inwonerbijdrage & jaarprogramma: met name vraaggestuurde ontwikkelingen m.n. woningbouwontwikkeling

In de afgelopen periode werd zichtbaar dat er een toename is van het aantal adviesverzoeken door de gemeente Zwijndrecht aan OZHZ die veelal voortkomt uit vergunningaanvragen van bedrijven en inwoners. Door OZHZ wordt voor de toegenomen dienstverlening aanvullend € 60.000 gevraagd.

Nadere achtergrondinfo is opgenomen in de zienswijze via raadsvoorstel [2026-0047790 RV - Zienswijze Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid begroting 2027 en kennisnemen jaarrekening 2025.](#)

D: Reguliere ontwikkeling inkomsten en uitgaven overig

In deze paragraaf zijn de ontwikkelingen beschreven rondom de reguliere bijstellingen voor de inkomsten- en uitgavenbudgetten.

* € 1.000

Reguliere ontwikkeling Inkomsten overig		2027	2028	2029	2030
D1	Bouwleges WABO o.b.v. realisatie 2025 = 2027	1.500	1.500	1.500	1.500
D2	Beschermd wonen (SOK voor 2027 dekking uit Alg.res., vanaf 2028 nieuwe afspraken te maken)	0	1.000	800	600
D3	Dividenden o.b.v. realisatie 2025 = 2027	0	0	0	0
Totaal Inkomsten		1.500	2.500	2.300	2.100

* € 1.000

Reguliere ontwikkeling Uitgaven overig		2027	2028	2029	2030
D4	Energie	pm	pm	pm	pm
D5	Ontwikkeling rente geldleningen	650	100	-200	-350
Totaal uitgaven		650	100	-200	-350

D1 Bouwleges WABO naar realisatieniveau 2025

Conform onze beleidslijn actualiseren we de opbrengst van de bouwleges WABO. Hierbij baseren we ons op ervaringen van de werkelijke ontvangen over de afgelopen jaren 2024 en 2025 én de verwachte prognoses voor de jaren 2027-2030 in verband met grotere bouwprojecten. De uitvoering leidt ook tot extra uitvoeringskosten waardoor de prognose uiteindelijk netto met € 1.500.000 omhoog kan worden bijgesteld.

D2 Beschermd wonen door Service Overeenkomst met Dordrecht

In februari 2026 is in de ondertekende Serviceovereenkomst met de gemeente Dordrecht vastgelegd dat over de jaren 2026 en 2027 geen overschot wordt uitgekeerd. Op basis van de huidige inzichten wordt verwacht dat vanaf 2028 weer tot uitkering van het overschot kan worden overgegaan. De hoogte van de uitkering zal worden gebaseerd op het in 2025 gerealiseerde en uitgekeerde overschot, waarbij sprake is van een aflopende reeks. De afspraken over de wijze van uitkeren en de dekking voor lokale uitvoering worden in de komende periode nader uitgewerkt. Hiermee wordt een geleidelijke en weloverwogen ontwikkeling van de uit te keren overschotten geborgd.

D3 Dividenden: Stedin

Conform onze beleidslijn actualiseren we de dividendopbrengsten. Hierbij baseren we ons op ervaringen van de werkelijke ontvangen over de afgelopen jaren 2024 en 2025 én de verwachte prognoses voor de jaren 2027-2030. Vanaf 2026 hebben we al eerder een *aanvullende stijging* op het dividend van Stedin boven de reguliere opbrengst al structureel verwerkt als meeropbrengst. Op dit moment zijn geen ontwikkelingen bekend die leiden tot een bijstelling van de huidige uitgangspunten.

D4 Energie

Door de geopolitieke omstandigheden zijn de energieprijzen net als een aantal jaren geleden weer fors omhooggeschoten. In onze ramingen houden we géén rekening met deze prijsstijgingen. Periodiek klikken we deelvolumes vast voor de prijsstelling en de looptijd van het contract. De ontwikkelingen op de energiemarkt worden nauwkeurig bijgehouden waarbij het op dit moment onduidelijk is in hoeverre dat de huidige pieken tijdelijk zijn of zich op een structureel hoger niveau gaan stabiliseren.

Bij de energieontwikkelingen van een paar jaar geleden hebben we de budgetten toen tijdelijk opgehoogd in afwachting van de structurele ontwikkelingen bij het afsluiten van de contracten. Aanvullende bijstellingen zijn op dit moment niet noodzakelijk. Als de omstandigheden wijzigen rapporteren wij hierover in de periodieke bestuursrapportages.

D5 Ontwikkelingen rente geldleningen

In de afgelopen tijd hebben de geld- en kapitaalmarkt een stijgende rente laten zien door alle geopolitieke ontwikkelingen die leiden tot een toenemende inflatie. Voor dit moment verwachten we de eerste jaren toch een voordeel op de rentekosten omdat we maximaal gebruik maken van de mogelijkheid om via kortlopende middelen tegen lagere rentepercentages te voorzien in onze financieringsbehoefte. En daarnaast voor de wettelijke verplichting voor de consolidatie naar langlopende geldleningen ook te kiezen voor leningen met een kortere looptijd. De geldleningen met een iets kortere looptijd hebben tenslotte nog steeds een lager rentepercentage dan leningen met een langdurige looptijd van bijvoorbeeld 10 tot 30 jaar.

Maar zoals altijd met de geld- en kapitaalmarkt: er zijn geen garanties te geven. De huidige (economische) omstandigheden en ontwikkelingen in de wereld blijven door o.a. de diverse brandhaarden onzeker. Hoe dat e.e.a. zich zal ontwikkelen en welke invloed dit op de rentepercentages zal hebben is onduidelijk. Daarnaast neemt de financieringsbehoefte nog steeds toe door het meerjarig-investeringsplan 2026-2030 inclusief grondexploitaties en de noodzakelijke herfinanciering van af te lossen leningen.

Door het toenemen van zowel het volume aan geldleningen en de onzekere ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt gaan de rentelasten een steeds groter deel van de gemeentelijke begroting uitmaken. Dit brengt logischerwijze jaarlijkse (grotere) fluctuaties in de rentekosten met zich mee omdat actuele ontwikkelingen in planningen voor uitvoering van investeringen, grondexploitaties en te ontvangen subsidies leiden tot een veranderende financieringsbehoefte. En ook de rentepercentages op de geldleningen zijn volatiel.

Elk jaar vindt verplicht in de zomer een nadere herziening plaats van de berekeningen en budgettering van (reken-)rente in de volgende begroting. Hiermee kunnen we de actuele ontwikkelingen gedurende de komende maanden verwerken voor zowel de investeringsplanning, de grondexploitaties als de (verwachte) rente-ontwikkelingen als gevolg van o.a. de geopolitieke situatie. Dit leidt tot een nadere actualisatie ten opzichte van de huidige aannames die we in de concept-begroting 2027-2030 verwerken waarbij het dus mogelijk kan zijn, dat de bedragen die nu zijn opgenomen kunnen afwijken.

Het streven is om de baten en lasten in de begroting altijd minimaal gelijk te laten zijn. De baten en lasten zijn niet 1 op 1 gelijk te stellen aan inkomsten en uitgaven. De vuistregel is voor gemeenten dat als de afschrijvingslasten lager zijn de uitgaven die we doen op nieuwe investeringen, er geld moet worden geleend. Een reële en haalbare planning en budgettering van de benodigde bedragen de komende jaren voor al onze investering en grondexploitaties, maakt dat nauwkeuriger kan worden ingespeeld op de mogelijkheden die de huidige markt biedt. We lenen niet zo maar, alleen wanneer er daadwerkelijk een financieringsbehoefte ontstaat.

E: Autonome ontwikkelingen 'beheer blijvend op orde' en bijstelling financieringssysteem budgettering Baggeren

In deze paragraaf staan de autonome ontwikkelingen voor het 'beheer blijvend op orde' weergegeven. Deze actualisaties zijn in deze vorm voor het eerst vooraf in beeld gebracht om in deze kaderbrief voortaan als onderdeel reguliere actualisatie mee te nemen.

Dit vanuit het principe als 'beheer blijvend op orde' voor het gemeentelijke areaal vanuit de vastgestelde kwaliteitsniveaus in de beheerplannen in relatie tot de uitvoeringskracht van de organisatie. Door met name veranderingen in de samenstelling van de buitenruimte waarbij bijvoorbeeld grijs voor groen wordt veranderd en door areaaluitbreidingen is een jaarlijkse herijking op zijn plaats omdat deze veranderingen leiden tot gewijzigde uitvoeringskracht.

Voor de toekomst valt de actualisatie van Baggeren ook onder dit uitgangspunt. Echter voor dit jaar vindt als eerste keer een aanpassing plaats in de wijze van begroten voor het baggeren van havens. Om deze reden presenteren we deze ontwikkeling zoals eerder aangekondigd in de [raadsinformatiebrief 2025-0096618: Baggerwerkzaamheden in de Schokhaven en Swinhaven](#) éénmalig apart van de reguliere bijstellingen omdat voor het baggeren van havens op dit moment nog geen jaarlijkse budgetten zijn opgenomen. Onder E4 hebben we een nadere toelichting opgenomen.

		* € 1.000			
Reguliere bijstellingen en actualisatie onderhoud gemeente-areaal		2027	2028	2029	2030
E1	Beheerplannen Begraafplaatsen en buitensport	pm	pm	pm	pm
E2	Beheerplan Vastgoed op orde	-197	-197	-197	-197
E3	Beheerplannen buitenruimte basis op orde:	-100	-100	-100	-100
	Onderhoud verkeersborden	-36	-36	-36	-36
	Onderhoud natuurvriendelijke oevers	-11	-11	-11	-11
	Onderhoud openbare ruimte uitbreidingslocaties Euryza I en II	-38	-38	-38	-38
	Onderhoud Pieter d'Hont-fontein	-15	-15	-15	-15
Totaal reguliere bijstellingen en actualisatie onderhoud gemeente-areaal		-297	-297	-297	-297

		* € 1.000			
Bijstelling financieringssysteem Baggeren		2027	2028	2029	2030
E4	Budgettering baggeren havens (RIB 2025-0096618)	-346	-534	-300	-300
Bijstelling financieringssysteem Baggeren		-346	-534	-300	-300

E1 Beheerplan Begraafplaatsen en beheerplan Sportaccommodaties

De planperiode van het huidige beheerplan Begraafplaatsen en het huidige beheerplan buitensport-accommodaties is inmiddels afgelopen. Daarom werken we in 2026 aan een actualisatie van de twee beheerplannen. Op dit moment is nog niet te overzien wat de mogelijke – ook financiële – consequenties van de geactualiseerde beheerplannen zullen zijn. Deze hangen nauw samen met actuele trends en ontwikkelingen die wij de komende periode verder in beeld brengen.

E2 Beheerplan Vastgoed op orde

De onderhoudsbehoefte van het gemeentelijk vastgoed wordt bepaald op basis van meerjaren-onderhoudsplannen. Deze plannen zijn onlangs geactualiseerd en daaruit volgde een behoefte aan een structureel aanvullend exploitatiebudget van € 360.000 per jaar. Hiervan heeft € 163.000 betrekking op het feit dat budgetten vanaf 2024 niet jaarlijks zijn geïndexeerd met inflatie. Deze prijsstijging kan worden gedekt uit de beschikbare stelpost Indexaties waardoor per saldo € 197.000 aanvullend budget benodigd is.

Een groot deel van de kostenstijging ad € 197.000 komt door onderhoud wat in de komende planperiode van 4 jaar gepland is. In de planperiode 2027-2030 zijn andere, wat grotere onderhoudswerkzaamheden gepland dan in de vorige planperiode. Enkele voorbeelden die in het vorige beheerplan niet zaten maar nu wel:

- Revisie en vervangen wandvlakken scheidingswanden;
- Vervangen brandmeldcentrale en dakbedekking Grote Beerstraat 10 (Xiejezo);
- Planmatig onderhoud en schilderwerk Dr. Plesmanstraat (kinderdagverblijf);
- Huurdersonderhoud/facilitair gemeentehuis en gemeentewerf zoals inkoop catering, -huishoudelijke artikelen, onderhoud keukenapparatuur, klimaatsysteem, raambekleding, laadpalen, sanitaire voorzieningen en vervanging van kantoormeubilair;
- Structurele inhuur technische ondersteuning bij evenementen en (extra) raadvergaderingen.

Vanaf 2024 is voor deze budgetten géén beroep gedaan op de concernstelpost indexatie. In de afgesloten (onderhouds)contracten hebben de leveranciers wel de prijzen gecorrigeerd voor indexatie. Op basis van deze ontwikkelingen is een prijsbijstelling van circa 10% doorgevoerd over de afgelopen drie jaar (2024-2026). Het onderhoudsbudget gebouwen (inclusief facilitaire kosten) in 2026 is in totaal € 1.630.000, waardoor € 163.000 van de kostenstijging wordt veroorzaakt door inflatie.

E3 Beheerplannen buitenruimte basis op orde

Voor de openbare ruimte zijn diverse assets nader geïnventariseerd. In onderstaande tabel is de inventarisatie weergegeven. Het gaat hierbij om *wijzigingen in het areaal* en wijzigingen in de uitvoeringplanningen binnen de *bestaande* beleidskaders en beheerplannen.

De aangevraagde posten hebben betrekking op een meer planmatiger werkwijze in plaats van reactief, areaaluitbreidingen, wijzigingen in het gebruik van areaal en het niet in huis hebben van specialistische kennis voor techniek. De aangevraagde bedragen zijn getoetst en zijn op voorhand al omlaag bijgesteld voor onderhoud op basisniveau.

Fysieke assets		2027	2028	2029	2030
Huidig beschikbaar budget					
1. Verkeersborden		€ 8.415	€ 8.415	€ 8.415	€ 8.415
2. Natuurvriendelijke oevers		€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
3. Euryza I en II		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4. Pieter d'Hont fontein		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal huidig budget		€ 12.915	€ 12.915	€ 12.915	€ 12.915
Fysieke assets		2027	2028	2029	2030
Nieuw benodigd budget					
1. Verkeersborden		€ 44.500	€ 44.500	€ 44.500	€ 44.500
2. Natuurvriendelijke oevers		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
3. Euryza I en II		€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000
4. Pieter d'Hont fontein		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Subtotaal nieuw benodigd budget		€ 112.500	€ 112.500	€ 112.500	€ 112.500
Extra benodigd budget		€ 99.585	€ 99.585	€ 99.585	€ 99.585

Verkeersborden

De Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) is verantwoordelijk voor de landelijke bewegwijzering: de blauwwitte borden voor gemotoriseerd verkeer en de wit-rode borden voor fietsers. Als gemeente zijn wij wettelijk verplicht om het bebordingsplan van de NBd te volgen en de benodigde borden bij hen af te nemen. De plaatsing, het onderhoud en de instandhouding van deze borden liggen vervolgens bij ons als wegbeheerder.

In het kader van “basis op orde” hebben wij het volledige areaal aan bewegwijzering in beeld gebracht. Daarmee is ook de onderhoudsbehoefte helder geworden. Met deze werkwijze verschuift het onderhoud van een vooral reactieve aanpak naar een meer planmatige werkwijze. Door het benodigde budget hierop af te stemmen, worden de onderhoudslasten gelijkmatiger over de jaren verdeeld en blijft de impact van onverwachte uitschieters beperkt.

Natuurvriendelijke oevers

In 2024 en 2025 zijn in onze gemeente zeven natuurvriendelijke oevers aangelegd. Deze nieuwe oevers dragen bij aan meer biodiversiteit en een natuurlijker watersysteem. Om goed te kunnen groeien en zich te ontwikkelen, hebben zij in de eerste vijf jaar na aanleg extra aandacht nodig. Dit betekent een intensiever onderhoudsregime, zodat de beplanting kan wortelen, de oever stabiel wordt en de natuur de ruimte krijgt om zich te herstellen en te versterken. Hiervoor dient het beheerbudget te worden opgehoogd.

Euryza I en II buitenruimte

Euryza I en II vormen twee belangrijke woninguitbreidingslocaties in Zwijndrecht. Het gaat om een langlopende gebiedsontwikkeling op een voormalig bedrijventerrein, waar de afgelopen jaren stap voor stap een nieuwe woonomgeving is ontstaan.

Met de komst van deze nieuwe woningen is ook de openbare ruimte aanzienlijk uitgebreid. Denk aan nieuwe straten, groenvoorzieningen en andere voorzieningen die horen bij een leefbare wijk. De huidige beheer- en onderhoudsbudgetten zijn echter niet structureel aangepast aan deze groei. Dat betekent dat er onvoldoende middelen zijn om de buitenruimte in dit nieuwe gebied op het gewenste niveau te beheren en te onderhouden.

Om dit duurzaam en toekomstbestendig te kunnen doen, vragen wij voor deze areaaluitbreiding een structureel budget aan.

Pieter d'Hont Fontein

Afgelopen jaar is er hard gewerkt aan een grondige renovatie. Tijdens de Open Monumentendag in september 2025 konden we de fontein dan ook feestelijk opnieuw in gebruik nemen: een moment waar veel inwoners met plezier bij aanwezig waren.

Bij de renovatie zijn zowel de kunstwerken als het natuursteen en de betonnen bak zorgvuldig opgeknapt. Daarnaast is de volledige regeltechniek van de installaties vernieuwd. Met deze modernisering is de fontein technisch weer klaar voor de toekomst.

Het onderhoud van de fontein werd jarenlang uitgevoerd door de gemeentewerf. Met de komst van de nieuwe, technisch geavanceerde installatie is dat echter niet langer haalbaar. Voor de fontein is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld, waarmee in beeld is gebracht welke werkzaamheden in de komende jaren nodig zijn om de (technische) kwaliteit te waarborgen. Om deze werkzaamheden te kunnen laten uitvoeren, is aanvullend budget nodig.

E4 Budgettering baggeren havens

Sinds 2012 worden de kosten voor het baggeren van onze havens niet standaard opgenomen in de gemeentelijke begroting. Dit is destijds bewust zo vastgelegd in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2022–2025 (2021-0068641). Hier is voor gekozen omdat de aanwas van slib lastig te voorspellen is en afhankelijk is van externe invloeden. Wanneer baggerwerkzaamheden nodig blijken, vragen we hiervoor afzonderlijk budget aan via de bestuursrapportage (BURAP).

De financiële realiteit van vandaag door een kwetsbare reservepositie en de opgaven waar we als gemeente voor staan, vragen echter om een andere aanpak. Om beter voorbereid te zijn op toekomstige kosten en om onze *financiële planning transparanter en voorspelbaarder* te maken, stellen wij voor om de baggerkosten voortaan jaarlijks op te nemen in de begroting. Zo creëren we duidelijkheid en voorkomen we onverwachte financiële druk op het moment dat baggeren noodzakelijk is. Deze aangepaste financieringswijze is eerder aangekondigd in de [raadsinformatiebrief 2025-0096618: Baggerwerkzaamheden in de Schokhaven en Swinhaven](#). Ook in het kader van de financiële realiteit gaan we onderzoeken in welke mate en hoe (de mogelijkheden van) de huuropbrengsten van de havens zich verhouden tot de verwachte baggerkosten.

Om te zorgen dat de havens goed bevaarbaar blijven, laat de gemeente elke twee jaar dieptemetingen uitvoeren. Op basis van het laatste onderzoek zijn de budgetramingen opgesteld voor het kalenderjaar 2027 en 2028. Voor de kalenderjaren 2029 tot en met 2031 is gerekend met een minimale variant voor de bepaling van het benodigde budget. Mocht uit toekomstige dieptemetingen blijken dat de onderhoudsbehoefte wijzigt, dan zullen de budgetten opnieuw worden geactualiseerd bij de daaropvolgende kadernota's.

Hieronder staan de aanvullende bedragen per jaar voor de diverse havens.

- Voor 2027: € 346.000;
- Voor 2028: € 534.000;
- Vanaf 2029 jaarlijks: € 300.000.

F: Actualisatie Investeringsplan inclusief kapitaallasten 2027-2030

In deze paragraaf wordt de technische actualisatie van de kapitaallasten weergegeven volgens uit de mutaties in het gemeentelijke Investeringsplan die bij de [2^e Bestuursrapportage 2025 \(2025-0106591\)](#), de [Jaarrekening 2025 \(2026-0045242\)](#) en de [1^e Bestuursrapportage 2026 \(2026-0049619\)](#) zijn verwerkt (F1).

De investeringsplanning is verder aangevuld met een beperkt aantal mutaties vanaf 2027 die zijn te verdelen in routine-investeringen en de bijzondere investeringen.

Bij de reguliere routine-investeringen zijn aanpassingen doorgevoerd voor:

- de actualisatie van de vervanging van Tractiemiddelen (F2);
- de actualisatie vervanging van ICT-middelen (F3);
- het toevoegen van de routinekredieten voor het nieuwe jaar 2030 incl. infra en riolering (F4);
- de vervanging van een aantal werktuigbouwkundige installaties van het gemeentekantoor (F5);
- de actualisatie van de planning voor de vervanging van de mini-gemalen met de daarbij gemaakte afspraken met het Waterschap (F6).

Bij de bijzondere investeringen zijn aanpassingen doorgevoerd voor:

- de vervanging van dakbedekkingen van een aantal multifunctionele gebouwen (F7);
- de actualisatie van de planning voor de onderwijshuisvesting (F8);
- de actualisatie voor investeringen voor infra en riolering die een relatie hebben met grondexploitatie Stationskwartier en Planetenbuurt (zie F9).

Er is veel informatie beschikbaar over de (geplande) investeringen. Bij deze kaderbrief is net zoals vorig jaar de *Bijlage Toelichting investeringen* opgenomen waarin nadere toelichtingen op alle voorgestelde mutaties in deze kaderbrief zijn opgenomen en aangevuld met overige algemene informatie en financiële duidingen inclusief het totale programmaoverzicht en inhoudelijke overzicht van de investeringen.

* € 1.000

	Actualisatie kapitaallasten incl. nieuwe investeringen	2027	2028	2029	2030
F1	Actualisatie kapitaalstn. investeringen (n.a.v. 2e burap 2025, jrk 2025 en 1e burap 2026)	-8	-136	-190	-538
	Reguliere investeringen routinekredieten	0	-3	-44	-92
F2	Tractiemiddelen 2027-2029 (per saldo € 165.000 minder)	0	-3	9	13
F3	ICT-middelen 2028 en 2029 (€ 125.000 per jaar)	0	0	-32	-63
F4	Routinekredieten diversen: Nieuwe jaarschijf 2030 (circa € 14,3 mln in 2030), kap.lstn. vanaf 2031	0	0	0	0
F5	Huisvesting en meubilair: Vervangen werktuigbouwkundige installaties Gemeentekantoor 2028 en 2029 (€ 250.000 per jaar)	0	0	-21	-42
F6	Vervangen Minigemalen act. en afspraken met Waterschap 2027-2029 (per saldo € 37.000, dekking via voorz. riolering)	0	0	0	0
	Bijzondere investeringen	157	165	202	154
F7	Gemeentelijk vastgoed: Vervangen dakbedekkingen div. multif. accommodaties 2030 (€ 220.000), kap.lstn. vanaf 2031	0	0	0	0
F8	Onderwijsgebouwen: actualisatie IHP 2027-2029 (per saldo € 1,6 mln, doorschuif uit 2026 en € 2,8 mln aframing)	117	117	147	94
F9	Stationskwartier: actualisatie 2027-2030 volgens uit actualisatie grexen (per saldo € 1,7 mln minder)	40	48	55	60
	Totaal actualisatie kapitaallasten	149	26	-32	-476

F1 Actualisatie kapitaallasten

De kapitaallasten van het gemeentebrede investeringsprogramma (ofwel: IP én alle andere geplande investeringen) zijn geactualiseerd op basis van de mutaties uit de 2e Bestuursrapportage 2025 (2025-0106591), de Jaarrekening 2025 (2026-0045242) en de 1e Bestuursrapportage 2026 (2026-0049619) zijn verwerkt. Deze mutaties in de kredieten als gevolg van het afsluiten, verwerken van meer of minder uitgaven of verschuivingen naar achter in de tijd leiden tot technisch bijstellingen. Hierbij is de oploop in 2030 voornamelijk te verklaren door het administratief openen van de nieuwe jaarschijf 2030.

F2 Tractiemiddelen 2027-2029 (per saldo € 165.000 minder)

In 2026 is voorgesteld om voor de veilige bestrijding van sneeuw en gladheid over te gaan op de aanschaf van een nieuwe tractor, twee strooiers, schuiven, borstels en een aanhanger. Dit omdat bleek dat de huidige twee bedrijfswagens te zwaar beladen waren waardoor de veiligheid in het geding kwam. Met die aanschaf was € 215.000 gemoeid.

Dekking is deels gevonden door een verlaging van de bestaande investeringsbudgetten in de jaren 2028 en 2029 voor in totaal € 180.000. Achtergrond is dat de huidige bedrijfswagens wel gewoon gebruikt blijven worden door de wijkonderhoudsploegen en de tractoren worden buiten het strooiseizoen ingezet op de begraafplaatsen en voor het onderhoud van het groen in de wijken (knippen beplanting, water geven aan beplanting en bomen, bladruimen enz.). Daarnaast is echter € 15.000 aanvullend nodig in 2027 omdat ons wagenpark wordt verduurzaamd (meer elektrische voertuigen) en de prijzen in het algemeen zijn gestegen. Per saldo leiden deze mutaties tot circa € 13.000 aan lagere kapitaallasten vanaf 2030.

F3 Vervanging ICT-devices 2028 en 2029 (€ 125.000 meer in 2028 en 2029)

Binnen de huidige routinekredieten zijn alleen voor de jaren 2026 en 2027 nog middelen voor ICT-devices. Voor de jaren 2028 en 2029 moeten de routinekredieten voor de vervanging van ICT-devices € 125.000 per jaar nog worden opgenomen in de investeringsplanning. Dit leidt tot aanvullende kapitaallasten in 2029 van € 32.000 en € 63.000 in 2030.

F4 Toevoegen nieuwe jaarschijf 2030 routine kredieten (€ 14.285.000 meer in 2030)

Het toevoegen van de jaarlijkse routinekredieten in de nieuwe jaarschijf 2030 voor circa € 14 miljoen. Dit leidt tot circa € 285.000 aanvullende kapitaallasten vanaf 2031. Het gaat daarbij om:

- Kredieten voor infra (€ 6.750.000) en riolering (€ 5.750.000) voor in totaal € 12.500.000;
 - Beschoeiing sloten en vijvers € 100.000;
 - ICT-devices € 175.000 (€ 125.000 regulier + € 50.000 vervanging lpads raadsleden)
 - Groen - vervangen beplantingsvakken € 205.000;
 - Vervangen speeltoestellen € 270.000;
 - Openbare verlichting € 270.000;
 - Vervangen rijdend materieel buitenruimte € 765.000;
- Het betreft het vervangen van acht bedrijfsauto's, een vorkheftruck en een aantal sneeuwschuiven en sneeuwborstels die worden gebruikt voor het onderhouden van de openbare ruimte door medewerkers van de gemeente.*

F5 Huisvesting en meubilair 2028 en 2029 (€ 250.000 meer in 2028 en 2029)

Op basis van het meerjarig onderhoudsplan moeten een aantal werktuigbouwkundige installaties voor het gemeentekantoor worden vervangen in 2028 en 2029. Het gaat hierbij o.a. om de cv-ketel en de luchtbehandelingskasten. Voor beide jaren is een krediet benodigd van € 250.000, waardoor de kapitaallasten per krediet toenemen met € 21.000 per jaar.

F6 Minigemalen 2026-2029 (€ 91.000 meer in 2027, € 77.000 meer in 2028 en € 97.000 meer in 2029)

In de jaren 2026 tot en met 2029 moeten de elektrische schakelkasten van vijf hoofdrioolgemalen vervangen worden, omdat ze aan het eind van hun levensduur zijn. Het waterschap draagt gemiddeld € 41,5% aan deze investeringen bij waardoor in totaliteit circa € 228.000 aan extra inkomsten wordt ontvangen. In de meerjarenbegroting is voor deze investeringen voldoende budget opgenomen in de jaren 2026 tot en met 2028. In 2029 is aanvullend € 37.000 investeringsbudget nodig *na* verrekening bijdrage Waterschap. Deze kredieten leiden per saldo tot circa € 3.000 aanvullende kapitaallasten vanaf 2030 bij een afschrijvingstermijn van 20 jaar die neutraal zijn gedekt via de voorziening rioolheffing.

F7 Gemeentelijk vastgoed 2030 (€ 220.000 meer in 2030)

Op basis van het meerjarig onderhoudsplan moeten een aantal dakbedekkingen van gemeentelijk vastgoed worden vervangen in 2030. Het gaat hierbij om locaties Develsteinhal en Norderstedtplein. Een totaal krediet van € 220.000 is benodigd, waardoor de kapitaallasten toenemen met € 23.000 per jaar.

F8 Onderwijsgebouwen: actualisatie IHP 2027-2029 (per saldo € 5,0 miljoen verschuiving uit 2026 en € 3,3 miljoen aframesing voor 2027-2029)

Wij willen eigentijdse schoolgebouwen voor onze kinderen met een gezond (school)klimaat realiseren. Deze ambities zijn uitgesproken met de vaststelling van [het Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs \(2023-0161183\)](#).

U heeft om dit te kunnen realiseren eerder kredieten beschikbaar gesteld. Wij hebben de planningen van diverse schoolgebouwen doorgenomen, op basis hiervan kunnen we een aantal kredieten doorschuiven naar de volgende jaren of laten vervallen gelet op de haalbare uitvoeringscapaciteit. In totaliteit betekent dit dat uit 2026 circa € 5,0 miljoen verschuift naar 2028 en 2029. En voor de periode 2027-2029 een aframesing van € 3,3 miljoen plaatsvindt die vrijvalt. Deze mutaties leiden tot circa € 120.000 lagere kapitaallasten die in deze kaderbrief 2027 worden meegenomen.

De Tandem (Kade) (€1.220.000 minder in 2027)

Er zijn nog geen concrete plannen voor de nieuwbouw. In afwachting van de plannen kan de reeds geraamde investeringskrediet van € 1.220.000 in 2027 vervallen. Zodra er plannen zijn, komen we met een nieuw raadsvoorstel bij u terug.

Dolfijn Laurensvliet (€ 2.066.000 minder in 2029)

In de begroting is een investeringskrediet voor de renovatie van € 2.066.000 in 2029 opgenomen. Uit onderzoeken blijkt dat er waarschijnlijk sprake zal zijn van een (deel) nieuwbouw. In afwachting van de

plannen kan het reeds geraamde investeringskrediet vervallen. Zodra er plannen zijn, komen we met een nieuw raadsvoorstel bij u terug.

Eigen-Wijs (€ 5.031.000 verschuiving uit 2026 naar 2027-2029)

Het Schoolbestuur heeft aangegeven dat ze nieuwbouw op willen schorten van 2026 tot 2028/2029. Het geraamde investeringskrediet voor € 5.031.000 wordt doorgeschoven naar deze jaren, waarbij in 2026 en 2027 een voorbereidingskrediet van € 60.000 benodigd is. In 2028 is € 2.500.000 benodigd en in 2029 € 2.471.000.

F9 Actualisatie investeringen Stationskwartier infra en riolering (€ 1.000.000 lagere uitgaven en € 521.000 meer subsidies in periode 2027-2030)

De uitvoering van deze kredieten is gekoppeld aan de herontwikkeling in het Stationskwartier. Door actuele ontwikkelingen is een beter zicht gekomen op planningen en de scope die in de projecten Maasterras West, Maasterras Oost en Indische Buurt worden meegenomen. Het gaat daarbij om:

- Infra voor Brugweg Midden, Brugweg West en de onderdoorgang;
- Riolersleiding fase 1 Brugweg Maasterras West;
- Infra en riolering Indische Buurt;
- Herinrichting Jan Steenstraat.

De actuele inzichten vanuit de genoemde grondexploitaties laten echter door gewijzigde uitgangspunten zien dat per saldo minder middelen voor € 1.000.000 noodzakelijk zijn over de periode 2027-2030. Terwijl tegelijkertijd per saldo over de periode 2027-2030 € 521.000 aanvullende subsidies worden ontvangen. Per saldo leiden deze mutaties tot uiteindelijk circa € 60.000 lagere kapitaallasten vanaf 2030.

Het voordeel op het infradeel komt ten gunste van het geraamd resultaat en voor het deel dat te maken heeft met de riolering vindt verrekening plaats met de voorziening riolering.

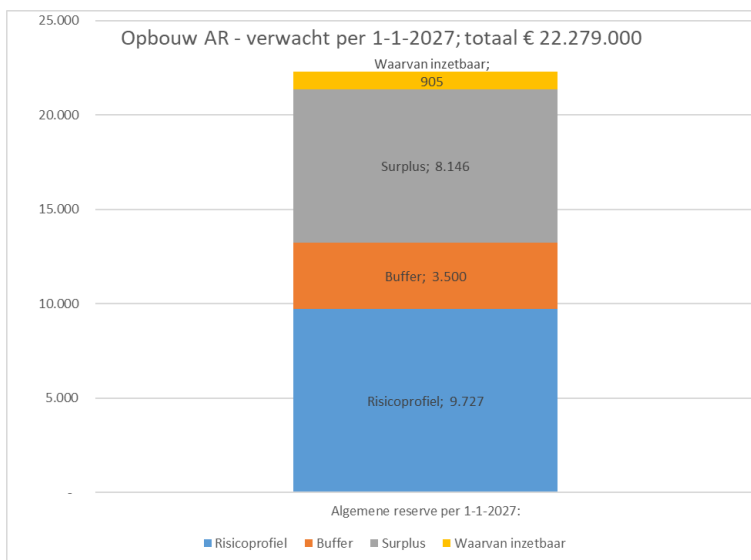
G: Verloop Algemene Reserve 2026-2030

In dit hoofdstuk laten we het (meerjarige) verloop van de algemene reserve zien, rekening houdend met de (voorlopige) geschatte resultaten uit de jaarrekening 2025, de 1e Bestuursrapportage 2026 en deze kaderbrief 2027-2030.

Het bedrag in de algemene reserve moet voldoende zijn om alle gekwantificeerde risico's te dekken. Dit minimale weerstandsvermogen is bij de jaarrekening 2025 vastgesteld op € 9,7 miljoen. Meer details hierover zijn te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen van de jaarrekening 2025. In de begroting van 2025 heeft de raad vastgesteld dat we streven naar een minimale buffer van € 3,5 miljoen bovenop het risicoprofiel, dus circa € 13,2 miljoen.

Conform de regelgeving mag van algemene reserve maximaal 10% van het *surplus boven* het risicoprofiel van de stand per 31-12 van het voorliggende jaar (t-1) ingezet worden als structurele dekking. Dit is echter altijd een overbruggingsoplossing voor 1 jaar omdat het van jaar tot jaar moet worden bekeken.

In de grafiek hiernaast is de verwachte stand van de algemene reserve per 1 januari 2027 weergegeven en hoe dat het "beslag" daarvan is opgebouwd met het risicoprofiel en de mogelijk inzet van 10% boven het surplus van het risicoprofiel. Voorwaarde is dan dat ook de solvabiliteit minimaal 20% is. De solvabiliteit is op dit moment (ultimo 2025) 21,7%.

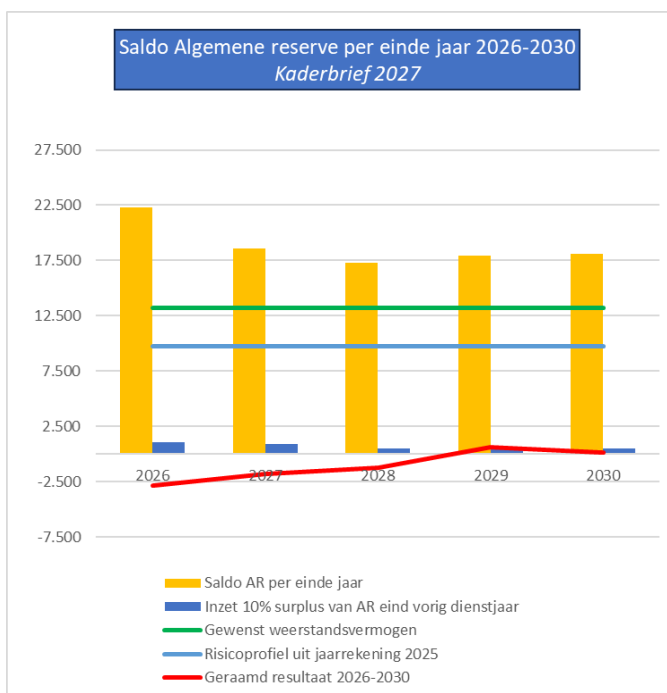

Het risicoprofiel is € 13,2 miljoen waardoor op basis van de stand per 1-1-2027 het surplus in de Algemene Reserve € 9,05 miljoen is.

Van dit bedrag mag 10% (= € 905.000) ingezet mag worden als "structureel" dekkingsmiddel voor alleen het jaar 2027 dat nu een tekort laat zien van € 1.789.000 waardoor deze optie niet leidt tot *éénmalig* een *technisch* gezien structureel sluitende begroting.

Een duurzaam structureel sluitende begroting kan uiteraard alleen via structurele oplossingen in de exploitatie worden gevonden.

In bijgaande grafiek is aangegeven hoe het verloop van de algemene reserve per einde jaar zal zijn. Hieruit blijkt dat eind 2030 de Algemene reserve nog ruim boven het risicoprofiel inclusief de buffer zal zijn.

Uitgangspunten indexaties en gemeentelijke tarieven

In deze paragraaf geven we voor alle volledigheid een samenvatting op hoofdlijnen van de uiteindelijk gehanteerde indexaties en gevolgen voor het tarievenbeleid op de gemeentelijke heffingen en belastingen voor 2027. Ook geven we inzicht in de ontwikkelingen in het woningaantal vanuit de geactualiseerde woningbouwmonitor van april 2026.

Indexaties

Net als iedereen heeft de gemeente te maken met stijgende prijzen. Naar de aard van de uitgaven wordt op verschillende wijze rekening gehouden met de prijsbijstelling.

Het Centraal Planbureau verwacht dat voor 2027 de BBP-prijsstijging 2,5% is. Over 2026 was deze oorspronkelijk geschat op 2,7%, waarbij de actualisatie voor 2026 nu wordt geraamd op 2,9%. Dit leidt tot een nacalculatie en aanvullende bijstelling in de meicirculaire 2026 voor 2026 van 0,2%. Voorgesteld wordt om de inflatiecorrectie voor 2026 te stellen op 2,7% (nacalculatie 0,2% 2026 en 2,5% 2027).

Omschrijving	Uitgangspunt
Lonen	Inflatiecorrectie 2,7% gebaseerd op BBP-indexatie nacalculatie 2026 (0,2%) en 2027 (2,5%)
Subsidies	Inflatiecorrectie 2,7% gebaseerd op BBP-indexatie nacalculatie 2026 (0,2%) en 2027 (2,5%)
Overige goederen en diensten	Inflatiecorrectie 2,7% gebaseerd op BBP-indexatie nacalculatie 2026 (0,2%) en 2027 (2,5%)
Verbonden partijen	Naar prijspeil 2026 gebaseerd op de aangeleverde begrotingen
Investeringsprogramma	Voor investeringen is op verschillende wijzen rekening gehouden met indexatie

De indexaties voor lonen, subsidies en overige goederen en diensten nemen we op als centrale stelposten in afwachting van definitieve inzet en verwerking. In de twee jaarlijkse bestuursrapportages monitoren we de noodzaak tot inzet van deze stelposten. Dit is afhankelijk van de daadwerkelijke ontwikkelingen zoals de uitkomsten van de CAO-besprekingen, subsidieverstrekingen en de af te sluiten contracten voor overige goederen en diensten. Op de manier kunnen we gericht sturen op de ontwikkelingen waar bijstellingen op de budgetten echt nodig is.

Verbonden partijen

De verbonden partijen hebben hun begrotingen geactualiseerd naar prijspeil 2027 waarbij diverse uitgangspunten zijn gehanteerd afhankelijk van wat ze al in eerdere begrotingen hadden opgenomen.

Investeringsprogramma

De investeringen infra en riolering zijn op begrotingsbasis nagelopen en geactualiseerd op realisatiekracht. In het investeringsplafond houden we rekening met zowel die realisatiekracht als prijsbijstelling.

De investeringen voor Stationskwartier zijn geactualiseerd voor zowel de verwachte uitvoeringsplanning, de scope als het prijspeil.

De onderwijsinvesteringen zijn geactualiseerd in de tijd naar uitvoeringskracht.

De routinekredieten die met name betrekking hebben op de reguliere aanleg en aanschaf van objecten in de buitenruimte of voor de reguliere bedrijfsvoering zijn geactualiseerd in de tijd naar uitvoeringskracht. Deze mutaties volgen veelal uit de jaarlijkse actualisatie van de diverse (beheer-)planningen waarbij ook rekening wordt gehouden met de prijsbijstelling.

De routinekredieten voor de nieuwe jaarschijf 2030 zijn toegevoegd aan de periode 2027-2030.

Uitgangspunten tarievenbeleid

Voor de tarieven gaan we in deze kadernota uit van de bestendige gedragslijn en de genomen raadsbesluiten:

Omschrijving	Uitgangspunt
OZB	Inflatiecorrectie 3,0% (gemiddelde inflatie conform CPI-index over 3 jaar (2024-2026))
Rioolheffing	Inflatiecorrectie 2,7% gebaseerd op BBP-indexatie nacalculatie 2026 (0,2%) en 2027 (2,5%)
Afvalstoffenheffing	Inflatiecorrectie 2,7% gebaseerd op BBP-indexatie nacalculatie 2026 (0,2%) en 2027 (2,5%)
Leges bouwen en publiekszaken	Inflatiecorrectie 2,7% gebaseerd op BBP-indexatie nacalculatie 2026 (0,2%) en 2027 (2,5%)
Leges begraafplaatsrechten	Inflatiecorrectie 2,7% gebaseerd op BBP-indexatie nacalculatie 2026 (0,2%) en 2027 (2,5%)

Woonlasten

De woonlasten bestaan uit de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Voor OZB is de tariefstijging gebaseerd op het gemiddelde inflatiepercentage gebaseerd op de CPI-index van de afgelopen drie jaren, in dit geval 2024 en 2025 die zijn gebaseerd op de realisatiecijfers CBS en 2026 gebaseerd op verwachte inflatie CPB De *verhoging* (3% op het totaal) wordt voor 2/3 toegerekend aan-niet woningen, en 1/3 aan woningen. Dit zoals aangekondigd in de [RIB Andere verdeling OZB-verhoging](#) (2025-0067197).

Voor de rioolheffing is op basis van het nieuwe GRP 2024-2028 alleen de reguliere prijsindexatie noodzakelijk (GRP). Het vaste deel van de afvalstoffenheffing stijgt met de verwachte inflatie 2027, het bedrag per klepopening voor 2027 wordt later bekend.

Over de lokale lasten wordt een oriëntatie gepland, waarin de raad kennis kan nemen en later in het jaar besluiten, op de hoogte, verdeling, grondslag etc. van de belastingen en heffingen.

Overige rechten, leges en tarieven

De stijging van met name de leges en begraafplaatsrechten is gelijk aan de inflatiecorrectie gebaseerd op de BBP-index voor het prijsdeel van 2,7% (nacalculatie 2026 0,2% en 2027 2,5%). Bij de uitwerking van de kaderbrief naar begroting in de zomermaanden verwerken we deze bijstelling in de cijfers.

Actualisatie woningbouwmonitor

In april 2026 is de woningbouwmonitor 2026-2035 geactualiseerd. De gegevens uit deze woningbouwmonitor gebruiken wij om in de algemene uitkering voornamelijk de maatstaven die te maken hebben met name woningen en inwoners te kunnen actualiseren. Hieronder staan de gehanteerde actuele aantallen voor de woonruimten en inwoners gebaseerd op deze monitor. Door de algemene trend in de toename van éénpersoonhuishoudens gaan we uit van een iets lagere bezetting bij de toekomstige opleveringen.

Woningbouwverloop 2024-2030 Zwijndrecht en landelijke prognoses

Zwijndrecht heeft begin 2026 ongeveer eenzelfde aantal woningen als bij de start van 2024. Vanaf 2026 neemt de woningbouw naar verwachting toe waarbij richting eind 2030 een versnelling is te zien t.o.v. de eerdere uitgangspunten van vorig jaar.

Ten opzichte van de landelijke planning is echter te zien dat Zwijndrecht qua woningbouw eind 2030 cumulatief een lagere groei laat zien. Hierdoor 'krimpt' Zwijndrecht t.o.v. het landelijke beeld qua aandeel in de woningbouw.

Verloop woningen 2024-2030 o.b.v. actuele planning april 2026 Zwijndrecht

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
per 1-1	20.851	20.784	20.841	20.948	21.390	21.709	21.986
Sloop	-135	-7	-89	-80	0	-116	0
oplevering harde plancapaciteit	68	64	196	522	319	393	128
Netto oplevering per jaar actueel	-67	57	107	442	319	277	128
Nieuw 31-12	20.784	20.841	20.948	21.390	21.709	21.986	22.114
Vorige prognose uit Kadernota 2026 per 31-12	20.784	20.857	21.112	21.304	21.661	21.873	21.873
Vershil per einde jaar t.o.v. vorige aanname	0	-16	-164	86	48	113	241

Verloop woningen 2024-2030 Landelijke ontwikkelingen april 2026

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
per 1-1 landelijk	8.472.920	8.553.721	8.632.903	8.712.228	8.792.306	8.873.146	8.963.251
Mutatie	80.801	79.182	79.325	80.078	80.840	90.105	70.485
Nieuw 31-12 landelijk	8.553.721	8.632.903	8.712.228	8.792.306	8.873.146	8.963.251	9.033.736

Verloop woningen 2024-2030 Zwijndrecht t.o.v. landelijke prognoses april 2026

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mutatie Zwijndrecht in %	-0,003	0,003	0,005	0,021	0,015	0,013	0,006
Mutatie landelijk in %	0,010	0,009	0,009	0,009	0,009	0,010	0,008
Vershil Zwijndrecht -/- Landelijk	-0,013	-0,007	-0,004	0,012	0,006	0,003	-0,002
CUMULATIEF VERSCHIL in %	-0,013	-0,019	-0,023	-0,011	-0,006	-0,003	-0,005

Inwonerverloop 2024-2030 Zwijndrecht en landelijke prognoses

Zwijndrecht heeft begin 2026 ongeveer net zoveel inwoners als bij de start van 2024. Vanaf 2026 neemt het aantal inwoners naar verwachting toe waarbij richting eind 2030 een lichte versnelling is te zien t.o.v. de eerdere uitgangspunten van vorig jaar.

Ten opzichte van de landelijke planning is echter te zien dat Zwijndrecht qua inwoneraantal eind 2030 cumulatief een hogere groei laat zien. Achtergrond hierbij is dat landelijk *technische* uitgangspunt is dat voor de nieuwe woningen uit wordt gegaan van een bezetting van iets boven de 1 bewoner per nieuwe woning, terwijl de Zwijndrechtse uitgangspunten een bezetting van iets boven 2 nieuwe bewoners per woning weergegeven. Hierdoor 'groeit' Zwijndrecht t.o.v. het landelijke beeld qua aandeel in de inwoners o.b.v. deze uitgangspunten. Uiteraard is het maar de vraag in hoeverre dat met name de landelijke *technische* aanname van de relatief lage bezettingsgraad zich ook in werkelijkheid gaat voordoen. Het is namelijk onduidelijk welke achtergronden aanwezig zijn voor de zeer beperkte aanname op de bezetting per nieuwe woning.

Verloop inwoners 2024-2030 o.b.v. woningbouwplanning april 2026

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
per 1-1	44.874	44.667	44.827	45.057	46.002	46.682	47.269
Mutatie nieuw	-207	160	230	946	679	587	270
Nieuw 31-12 actuele prognose	44.667	44.827	45.057	46.002	46.682	47.269	47.539
Vorige prognose uit Kadernota 2026 per 31-12	44.667	44.820	45.343	45.737	46.469	46.903	46.903
Vershil per einde jaar t.o.v. vorige prognose	0	7	-287	266	213	366	636

Verloop inwoners 2024-2030 Landelijke ontwikkelingen april 2026

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
per 1-1	17.942.942	18.044.027	18.138.723	18.222.173	18.299.315	18.370.341	18.444.923
Mutatie	101.085	94.696	83.450	77.142	71.026	74.582	72.653
Nieuw 31-12	18.044.027	18.138.723	18.222.173	18.299.315	18.370.341	18.444.923	18.517.576

Verloop inwoners 2024-2030 Zwijndrecht t.o.v. landelijke prognoses april 2026

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Mutatie Zwijndrecht in %	-0,005	0,004	0,005	0,021	0,015	0,013	0,006
Mutatie landelijk in %	0,006	0,005	0,005	0,004	0,004	0,004	0,004
Verschil Zwijndrecht -/- Landelijk	-0,010	-0,002	0,001	0,017	0,011	0,009	0,002
CUMULATIEF VERSCHIL in %	-0,010	-0,012	-0,011	0,005	0,016	0,025	0,027

Proces van Kaderbrief 2027 naar Meerjarenbegroting 2027-2030

Hieronder geven we schematisch de stappen weer om te komen van de Kaderbrief 2027 naar de Meerjarenbegroting 2027-2030.

Kwalitatieve meldingen

Actualisatie beheerplannen

Binnen de afdeling Realisatie wordt er voor het beheer en onderhoud van het vastgoed, (sport)accommodaties en de openbare ruimte gebruik gemaakt van beheerplannen, zoals het beheerplan buitensport, vastgoed, begraafplaatsen, IBOR, GRP en WBP). De beheerplannen hebben over het algemeen een planperiode van vier jaar. De beheerplannen zijn gestoeld op de inzichten en areaalgegevens ten tijde van het opstellen van deze plannen (karakter van een foto). Tijdens de planperiode kan het areaal wijzigen en/of veranderen, door bijvoorbeeld ambities uit uw raadsprogramma. Zoals u van ons gewend bent actualiseren wij de beheerplannen na het verstrijken van de planperiode en leggen wij de financiële consequenties ter besluitvorming voor aan uw gemeenteraad.

Het beheer en onderhoud staat in toenemende mate onder druk door autonome en deels onvoorspelbare ontwikkelingen. De belangrijkste factoren die de toekomstbestendigheid van het beheer en onderhoud onder druk zetten zijn de klimaatverandering, netcongestie en bodemdaling (slappe bodem). Binnen nu en twee jaar zullen de voorgenoemde beheerplannen worden geactualiseerd. Voorgenoemde factoren zullen tot gevolg hebben dat de beheer- en onderhoudsdruk en de coördinatie tussen ruimtelijke projecten toeneemt. Hiernaast voorzien wij knelpunten in uitvoerbaarheid door beperkte ruimte, stijgende kosten en capaciteitsdruk.

Lokale lasten

Voor de opstelling van de begroting hanteert het college vooralsnog de bestaande uitgangspunten voor de indexering van opbrengsten uit heffingen en belastingen.

De raad wordt in de gelegenheid gesteld om na één of meerdere oriëntaties later dit jaar over besluiten te nemen over mogelijke aanpassingen in de systematiek. Deze besluiten kunnen dan leiden tot een andere en bestuurlijk gewenste hoogte, verdeling en grondslag van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Gezamenlijk bepalen deze heffingen de omvang van de lokale lastendruk voor inwoners, organisaties en bedrijven binnen de gemeente.

Het streven is om tijdige besluitvorming door de raad mogelijk te maken, zodat deze kan worden verwerkt in de daaropvolgende jaarlijkse begroting en belastingverordeningen.

Inkomensondersteuning (bijstand)

Wij gaan in onze begroting uit van kostendekkendheid van de BUIG uitkering van het Rijk, met andere woorden, de hoogte van de BUIG uitkering is gelijk aan de uitgaven voor Inkomensondersteuning. We zien echter ook dat onze bijdrage voor Inkomensondersteuning deels beïnvloed wordt door de solidariteitsafspraken die we daar in de regio Drechtsteden over hebben gemaakt. Wij betalen meer dan de uitgaven Inkomensondersteuning voor de inwoners van Zwijndrecht. De kostendekkendheid vanuit de BUIG geldt niet voor dat gedeelte van de bijdrage. Wij zetten vol in op het wijzigingen van de afspraken van solidariteit naar nut. Dat wil zeggen elke gemeente betaalt de uitgaven voor Inkomensondersteuning van de eigen inwoners.

Beschermd wonen en opvang

In 2026 kunnen regiogemeenten financiële middelen aanvragen bij de Centrumgemeente Dordrecht voor preventieve maatregelen die bijdragen aan het voorkomen van instroom in Beschermd Wonen & Opvang en het voorkomen van terugval bij uitstroom uit een instelling. Zwijndrecht heeft ook een aanvraag ingediend. De toekenning volgt uiterlijk halverwege dit jaar en wordt in de tweede Bestuursrapportage 2026 verwerkt. De ingeschatte bandbreedte van dit positieve financiële effect voor 2026 is tussen de € 0,3 en € 0,8 miljoen. Voor 2027 geldt hetzelfde principe.

Wachtgeld voormalige wethouders

Bij een vierjaarlijkse wisseling van raad en college kunnen wethouders vertrekken. De APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) biedt via het recht op wachtgeld een vangnet voor iedere bestuurder die gedwongen of vrijwillig aftreedt. Wie van het wachtgeld op basis van de APPA gebruik maakt, heeft drie maanden na het aftreden sollicitatieplicht en moet in samenwerking met een officieel erkend re-integratiebedrijf een re-integratieplan opstellen. Naast het wachtgeld is de gemeente ook verschuldigd de kosten van de re-integratie.

Het traject dat voortvloeit uit de APPA-regeling en wachtgeld ontvangt is aan strikte regels gebonden. Zo is de duur van het traject maximaal 3 jaar en 2 maanden. Ervan uitgaande dat betrokken wethouders geen

werk hebben vanaf de uitdiensttreding.

Stijgende energie- en brandstofprijzen

De aanhoudende spanningen en recente escalaties in het Midden-Oosten zorgen voor merkbare stijgingen in energie- en brandstofprijzen. Aannemers en leveranciers hebben reeds signalen afgegeven dat zij deze kostenstijgingen mogelijk willen doorberekenen aan de gemeente. Dit kan in de loop van het jaar leiden tot hogere project- en uitvoeringskosten binnen diverse organisatieonderdelen waar met externe partijen wordt gewerkt. Het risico bestaat dat de huidige begroting hiervoor onvoldoende ruimte biedt, waardoor aanvullende budgettaire maatregelen – zoals het opnemen of verhogen van een stelpost – noodzakelijk kunnen worden. Deze risicomelding geldt organisatiebreed en betreft zowel lopende contracten als nieuw aan te besteden werkzaamheden.

Bomenareaal en leefomgeving

De kwaliteit en omvang van het bomenareaal spelen een belangrijke rol in een aantrekkelijke, gezonde en klimaatbestendige leefomgeving. Bomen dragen bij aan verkoeling, wateropvang, biodiversiteit en het welbevinden van inwoners. Tegelijkertijd is de afgelopen jaren een afname van het bomenareaal zichtbaar. Deze terugloop hangt samen met noodzakelijke bomenkap, onder meer als gevolg van boomziekten en verslechterde groeiomstandigheden.

Verwacht wordt dat deze ontwikkelingen zich de komende jaren voortzetten, mede onder invloed van klimaatverandering en toenemende druk op de openbare ruimte. Dit vraagt om hernieuwde keuzes in beleid en middelen. Een herijking van het bomenbeleid, de verordening en de bijbehorende budgetten is daarom noodzakelijk, zodat het bomenareaal ook op de langere termijn kan bijdragen aan klimaatadaptatie, leefbaarheid en een groene woonomgeving. Uw raad zal hierover op een later moment nader worden geïnformeerd en geadviseerd.

Bijlage Toelichtingen investeringen

Deze bijlage is een nadere uitwerking en toelichting op *onderdeel F: Actualisatie kapitaallasten 2026-2030* en bestaat uit twee delen namelijk:

1. Verdere inhoudelijke en financiële detailinformatie voor investeringsbudgetten op te nemen in de komende begroting (F1 t/m F9) én de investeringsbudgetten die neutraal worden verschoven / getemporiseerd vanwege een actualisatie van de planning.
2. Algemene informatie en voorstellen over de type projecten IP Infra en riolering en Bijzondere kredieten en inventarisatie boekwaarden bij toekomstige IP Infra en riolering

In deze bijlage bieden we in deel 1 een overzicht van de investeringsbudgetten voor 2026-2030 op programmaniveau, evenals een specificatie per categorie van investeringen die inhoudelijk bij elkaar horen. Deze cijfers omvatten de overdrachten, afsluitingen en resterende kredieten uit de 2e Bestuursrapportage 2025 en de jaarrekening 2026. We geven bewust een meerjarig beeld vanaf 2026. De basis in deze Kaderbrief 2027 volgt namelijk ook uit de mutaties van de 1^e Bestuursrapportage 2026.

Conform de Financiële Verordening 212 presenteren we deze informatie op zowel programmaniveau als per categorie. Per categorie hebben we mutaties toegelicht, waarbij we aangeven of kredieten zijn vervallen of over meerdere jaren zijn verschoven. De nieuwe kredieten betreffen zoals elk jaar ook het toevoegen van de nieuwe jaarschijf (2029) voor routinekredieten.

Deel 2 bevat een toelichting op een aantal algemene zaken zoals de typering van de projecten binnen het groepskrediet van IP Infra en riolering, het aanwijzen van bijzondere kredieten voor de P&C-rapportages en een inventarisatie van mogelijke nog aanwezige boekwaarden bij infra- en rioleringsinvesteringen tot en met 2030.

Deel 1: Vaststelling mutaties (F1 t/m F9)

Met het vaststellen van deze kadernota geeft u uw goedkeuring aan alle in onderstaande tabel opgenomen mutaties voor 2026 en verdere jaren. Conform de financiële spelregels doet u dit op programmaniveau.

Overzicht op programmaniveau

De voorgestelde mutaties uit de 1e bestuursrapportage 2026 en deze kaderbrief voor 2027-2030 leiden tot het volgende investeringsvolume per programma en per jaar voor de periode 2026-2030:

- is aframing en + is bijraming * € 1.000

	2026 oud	2026 Mutatie	2026	2027 oud	2027 Mutatie	2027
2 - Wonen, bouwen en wooncarrière	10.176	-4.626	5.550	1.682	-1.115	567
5 - Duurzaamheid en veilige leefomgeving	20.673	2.521	23.194	15.602	-145	15.457
8 - Overhead	793	290	1.083	288	15	303
Totaal	31.642	-1.816	29.826	17.571	-1.245	16.327

- is aframing en + is bijraming * € 1.000

	2028 oud	2028 Mutatie	2028	2029 oud	2029 Mutatie	2029	2030 oud	2030 Mutatie	2030	Totale mutatie 2026-2030
2 - Wonen, bouwen en wooncarrière	1.349	2.500	3.849	2.066	405	2.471	-	220	220	-2.617
5 - Duurzaamheid en veilige leefomgeving	16.918	-263	16.655	14.733	-604	14.129	-	13.367	13.367	14.877
8 - Overhead	286	300	586	587	270	857	-	940	940	1.815
Totaal	18.553	2.537	21.090	17.386	71	17.457	-	14.527	14.527	14.075

Overzicht op investering naar categorie

Met ingang van de begroting 2021 geven we een overzicht ingedeeld naar de grootste inhoudelijke opgaven. De voorgestelde mutaties in deze kadernota leiden tot het volgende investeringsvolume per categorie en per jaar voor de periode 2026-2030:

- is aframing en + is bijraming

* € 1.000

Investeringsnaam	2026 oud	2026 Mutatie	2026	2027 oud	2027 Mutatie	2027
Reguliere investeringen (Artikel 4, lid 3a)	3.400	175	3.575	1.797	256	2.053
Begraafplaatsen	479	-	479	-	-	-
Buitensport	289	-150	139	357	150	507
Groen en spelen	753	-	753	692	-	692
Verkeer en openbare verlichting	407	-	407	270	-	270
Openbare ruimte overig	424	35	459	46	-	46
Tractiemiddelen	354	290	644	163	15	178
ICT	150	-	150	125	-	125
Huisvesting en meubilair	289	-	289	-	-	-
Minigemalen	256	-	256	143	91	234
Reg. invest. (infra en riolering (Artikel 4, lid 3a))	12.500	2.919	15.419	12.500	0	12.500
Riolering en infra: algemene vervanging incl. Veerplein	12.500	2.919	15.419	12.500	-	12.500
Bijzondere investeringen (Artikel 4, lid 3b)	11.717	-4.910	6.807	3.275	-1.501	1.774
Riolering en infra: Stationskwartier	4.770	-433	4.337	1.950	-236	1.714
Riolering en infra: Diztrikt Planetenbuurt	-	-	-	-	-	-
Gemeentelijk vastgoed o.a. multifunctioneel, sporthal en wijkgebouw	85	-	85	-	-	-
Onderwijsgebouwen	5.802	-4.476	1.326	1.325	-1.265	60
Persleiding riolering Doumaweg	1.060	-	1.060	-	-	-
Tussentijdse investeringsbesluiten (artikel 5)	4.026	0	4.026	0	0	0
Openbare ruimte: aanleg opstelplaats Snelliusweg (2023-0106797)	26	-	26	-	-	-
Aankoop Loket Laurensvliet 2 R (2025-0069132)	4.000	-	4.000	-	-	-
Totaal	31.642	-1.816	29.826	17.571	-1.245	16.327

- is aframing en + is bijraming

* € 1.000

Investeringsnaam	2028 oud	2028 Mutatie	2028	2029 oud	2029 Mutatie	2029	2030 oud	2030 Mutatie	2030	Totale mutatie 2026-2030
Reguliere investeringen (Artikel 4, lid 3a)	2.773	377	3.150	1.432	367	1.799	0	1.785	1.785	2.960
Begraafplaatsen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buitensport	1.349	-	1.349	-	-	-	-	-	-	-
Groen en spelen	575	-	575	575	-	575	-	575	575	575
Verkeer en openbare verlichting	270	-	270	270	-	270	-	270	270	270
Openbare ruimte overig	150	-	150	-	-	-	-	-	-	35
Tractiemiddelen	286	-75	211	587	-105	482	-	765	765	890
ICT	-	125	125	-	125	125	-	175	175	425
Huisvesting en meubilair	-	250	250	-	250	250	-	-	-	500
Minigemalen	143	77	220	-	97	97	-	-	-	265
Reg. invest. (infra en riolering (Artikel 4, lid 3a))	12.500	0	12.500	12.500	0	12.500	0	12.500	12.500	15.419
Riolering en infra: algemene vervanging incl. Veerplein	12.500	-	12.500	12.500	-	12.500	-	12.500	12.500	15.419
Bijzondere investeringen (Artikel 4, lid 3b)	3.280	2.160	5.440	3.454	-296	3.158	0	242	242	-4.304
Riolering en infra: Stationskwartier	1.613	-340	1.273	1.388	-701	687	-	22	22	-1.687
Riolering en infra: Diztrikt Planetenbuurt	1.667	-	1.667	-	-	-	-	-	-	-
Gemeentelijk vastgoed o.a. multifunctioneel, sporthal en wijkgebouw	-	-	-	-	-	-	-	220	220	220
Onderwijsgebouwen	-	2.500	2.500	2.066	405	2.471	-	-	-	-2.837
Persleiding riolering Doumaweg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussentijdse investeringsbesluiten (artikel 5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbare ruimte: aanleg opstelplaats Snelliusweg (2023-0106797)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aankoop Loket Laurensvliet 2 R (2025-0069132)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	18.553	2.537	21.090	17.386	71	17.457	-	14.527	14.527	14.075

Mutaties kapitaallasten 2027-2030

In de berekening van de kapitaallasten zijn de uitkomsten van de afsluiting van investeringen en de overheveling van de restantkredieten uit 2^e bestuursrapportage 2025, de jaarrekening 2025 en de 1^e bestuursrapportage 2026 voor het meerjarig investeringsprogramma 2026-2030 verwerkt. Deze leiden per saldo in 2027 iets tot lagere kapitaallasten door met name verschuivingen in de tijd naar achteren en een aantal vervallen kredieten. In 2028 en 2029 is de mutatie per saldo vrij beperkt. Door het openen van de nieuwe jaarschijf 2030 nemen de kapitaallasten toe omdat de vorig jaar opgenomen investeringen uit met name 2029 dan starten met afschrijven.

		* € 1.000			
	Actualisatie kapitaallasten incl. nieuwe investeringen	2027	2028	2029	2030
F1	Actualisatie kaplastn. investeringen (n.a.v. 2e burap 2025, jrk 2025 en 1e burap 2026)	-8	-136	-190	-538
	Reguliere investeringen routinekredieten	0	-3	-44	-92
F2	Tractiemiddelen 2027-2029 (per saldo € 165.000 minder)	0	-3	9	13
F3	ICT-middelen 2028 en 2029 (€ 125.000 per jaar)	0	0	-32	-63
F4	Routinekredieten diversen: Nieuwe jaarschijf 2030 (circa € 14,3 mln in 2030), kap.lstn. vanaf 2031	0	0	0	0
F5	Huisvesting en meubilair: Vervangen werktuigbouwkundige installaties Gemeentekantoor 2028 en 2029 (€ 250.000 per jaar)	0	0	-21	-42
F6	Vervangen Minigemalen act. en afspraken met Waterschap 2027-2029 (per saldo € 37.000, dekking via voorz. riolering)	0	0	0	0
	Bijzondere investeringen	157	165	202	154
F7	Gemeentelijk vastgoed: Vervangen dakbedekkingen div. multif. accommodaties 2030 (€ 220.000), kap.lstn. vanaf 2031	0	0	0	0
F8	Onderwijsgebouwen: actualisatie IHP 2027-2029 (per saldo € 1,6 mln, doorschuif uit 2026 en € 2,8 mln aframing)	117	117	147	94
F9	Stationskwartier: actualisatie 2027-2030 volgend uit actualisatie grexen (per saldo € 1,7 mln minder)	40	48	55	60
	Totaal actualisatie kapitaallasten	149	26	-32	-476

Toelichtingen investeringen

In deze alinea worden de mutaties per categorie toegelicht waarbij onderscheid is gemaakt in:

- de reguliere routine-investeringen inclusief infra en riolering;
- bijzondere investeringen.

F1 Actualisatie kapitaallasten

De kapitaallasten van het gemeentebrede investeringsprogramma (ofwel: IP én alle andere geplande investeringen) zijn geactualiseerd op basis van de mutaties uit de 2e Bestuursrapportage 2025 (2025-0106591), de Jaarrekening 2025 (2026-0045242) en de 1e Bestuursrapportage 2026 (2026-0049619) zijn verwerkt. Deze mutaties in de kredieten als gevolg van het afsluiten, verwerken van meer of minder uitgaven of verschuivingen naar achter in de tijd leiden tot technisch bijstellingen. Hierbij is de oploop in 2030 voornamelijk te verklaren door het administratief openen van de nieuwe jaarschijf 2030.

Reguliere routine-investeringen inclusief infra en riolering;

F2 Tractiemiddelen 2027-2029 (per saldo € 165.000 minder)

In 2026 is voorgesteld om voor de veilige bestrijding van sneeuw en gladheid over te gaan op de aanschaf van een nieuwe tractor, twee strooiers, schuiven, borstels en een aanhanger. Dit omdat bleek dat de huidige twee bedrijfswagens te zwaar beladen waren waardoor de veiligheid in het geding kwam. Met die aanschaf was € 215.000 gemoed.

Dekking is deels gevonden door een verlaging van de bestaande investeringsbudgetten in de jaren 2028 en 2029 voor in totaal € 180.000. Achtergrond is dat de huidige bedrijfswagens wel gewoon gebruikt blijven worden door de wijkonderhoudsploegen en de tractoren worden buiten het strooiseizoen ingezet op de begraafplaatsen en voor het onderhoud van het groen in de wijken (knippen beplanting, water geven aan beplanting en bomen, bladruimen enz.). Daarnaast is echter € 15.000 aanvullend nodig in 2027 omdat ons wagenpark wordt verduurzaamd (meer elektrische voertuigen) en de prijzen in het algemeen zijn gestegen. Per saldo leiden deze mutaties tot circa € 13.000 aan lagere kapitaallasten vanaf 2030.

F3 Vervanging ICT-devices 2028 en 2029 (€ 125.000 meer in 2028 en 2029)

Binnen de huidige routinekredieten zijn alleen voor de jaren 2026 en 2027 nog middelen voor ICT-devices. Voor de jaren 2028 en 2029 moeten de routinekredieten voor de vervanging van ICT-devices € 125.000 per jaar nog worden opgenomen in de investeringsplanning. Dit leidt tot aanvullende kapitaallasten in 2029 van € 32.000 en € 63.000 in 2030.

F4 Toevoegen nieuwe jaarschijf 2030 routine kredieten (€ 14.285.000 meer in 2030)

Het toevoegen van de jaarlijkse routinekredieten in de nieuwe jaarschijf 2030 voor circa € 14 miljoen. Dit leidt tot circa € 285.000 aanvullende kapitaallasten vanaf 2031. Het gaat daarbij om:

- Kredieten voor infra (€ 6.750.000) en riolering (€ 5.750.000) voor in totaal € 12.500.000;
- Beschoeiing sloten en vijvers € 100.000;
- ICT-devices € 175.000 (€ 125.000 regulier + € 50.000 vervanging l-pads raadsleden)
- Groen - vervangen beplantingsvakken € 205.000;

- Vervangen speeltoestellen € 270.000;
- Openbare verlichting € 270.000;
- Vervangen tractiemiddelen buitenruimte € 765.000;

Het betreft het vervangen van acht bedrijfsauto's, een vorkheftruck en een aantal sneeuwschuiven en sneeuwborstels die worden gebruikt voor het onderhouden van de openbare ruimte door medewerkers van de gemeente.

F5 Huisvesting en meubilair 2028 en 2029 (€ 250.000 meer in 2028 en 2029)

Op basis van het meerjarig onderhoudsplan moeten een aantal werktuigbouwkundige installaties voor het gemeentekantoor worden vervangen in 2028 en 2029. Het gaat hierbij o.a. om de cv-ketel en de luchtbehandelingskasten. Voor beide jaren is een krediet benodigd van € 250.000, waardoor de kapitaallasten per krediet toenemen met € 21.000 per jaar.

F6 Minigemalen 2026-2029 (€ 91.000 meer in 2027, € 77.000 meer in 2028 en € 97.000 meer in 2029)

In de jaren 2026 tot en met 2029 moeten de elektrische schakelkasten van vijf hoofdrioolgemalen vervangen worden, omdat ze aan het eind van hun levensduur zijn. Het waterschap draagt gemiddeld € 41,5% aan deze investeringen bij waardoor in totaliteit circa € 228.000 aan extra inkomsten wordt ontvangen. In de meerjarenbegroting is voor deze investeringen voldoende budget opgenomen in de jaren 2026 tot en met 2028. In 2029 is aanvullend € 37.000 investeringsbudget nodig *na* verrekening bijdrage Waterschap. Deze kredieten leiden per saldo tot circa € 3.000 aanvullende kapitaallasten vanaf 2030 bij een afschrijvingstermijn van 20 jaar die neutraal zijn gedekt via de voorziening rioolheffing.

Bijzondere investeringen

F7 Gemeentelijk vastgoed 2030 (€ 220.000 meer in 2030)

Op basis van het meerjarig onderhoudsplan moeten een aantal dakbedekkingen van gemeentelijk vastgoed worden vervangen in 2030. Het gaat hierbij om locaties Develsteinhal en Norderstedtplein. Een totaal krediet van € 220.000 is benodigd, waardoor de kapitaallasten toenemen met € 23.000 per jaar.

F8 Onderwijsgebouwen: actualisatie IHP 2027-2029 (per saldo € 5,0 miljoen verschuiving uit 2026 en € 3,3 miljoen aframing voor 2027-2029)

Wij willen eigentijdse schoolgebouwen voor onze kinderen met een gezond (school)klimaat realiseren. Deze ambities zijn uitgesproken met de vaststelling van [het Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs \(2023-0161183\)](#).

U heeft om dit te kunnen realiseren eerder kredieten beschikbaar gesteld. Wij hebben de planningen van diverse schoolgebouwen doorgenomen, op basis hiervan kunnen we een aantal kredieten doorschuiven naar de volgende jaren of laten vervallen gelet op de haalbare uitvoeringscapaciteit. In totaliteit betekent dat uit 2026 circa € 5,0 miljoen verschuift naar 2028 en 2029. En voor de periode 2027-2029 een aframing van € 3,3 miljoen plaatsvindt die vrijvalt. Deze mutaties leiden tot circa € 120.000 lagere kapitaallasten die in deze kaderbrief 2027 worden meegenomen.

De Tandem (Kade) (€1.220.000 minder in 2027)

Er zijn nog geen concrete plannen voor de nieuwbouw. In afwachting van de plannen kan de reeds geraamde investeringskrediet van € 1.220.000 in 2027 vervallen. Zodra er plannen zijn, komen we met een nieuw raadsvoorstel bij u terug.

Dolfijn Laurensvliet (€ 2.066.000 minder in 2029)

In de begroting is een investeringskrediet voor de renovatie van € 2.066.000 in 2029 opgenomen. Uit onderzoeken blijkt dat er waarschijnlijk sprake zal zijn van een (deel) nieuwbouw. In afwachting van de plannen kan de reeds geraamde investeringskrediet vervallen. Zodra er plannen zijn, komen we met een nieuw raadsvoorstel bij u terug.

Eigen-Wijs (€ 5.031.000 verschuiving uit 2026 naar 2027-2029)

Het Schoolbestuur heeft aangegeven dat ze nieuwbouw op willen schorten van 2026 tot 2028/2029. Het geraamde investeringskrediet voor € 5.031.000 wordt doorgeschoven naar deze jaren, waarbij in 2026 en 2027 een voorbereidingskrediet van € 60.000 benodigd is. In 2028 € 2.500.000 is benodigd en in 2029 € 2.471.000.

F9 Actualisatie investeringen Stationskwartier infra en riolering (€ 1.000.000 lagere uitgaven en € 521.000 meer subsidies in periode 2027-2030)

De uitvoering van deze kredieten zijn gekoppeld aan de herontwikkeling in het Stationskwartier. Door actuele ontwikkelingen is een beter zicht gekomen op planningen en de scope die in de projecten Maasterras West, Maasterras Oost en Indische Buurt worden meegenomen. Het gaat daarbij om:

- Infra voor Brugweg Midden, Brugweg West en de onderdoorgang;
- Rioolpersleiding fase 1 Brugweg Maasterras West;
- Infra en riolering Indische Buurt;
- Herinrichting Jan Steenstraat.

De actuele inzichten vanuit de genoemde grondexploitaties laten echter door gewijzigde uitgangspunten zien dat per saldo minder middelen voor € 1.000.000 noodzakelijk zijn over de periode 2027-2030. Terwijl tegelijkertijd per saldo over de periode 2027-2030 € 521.000 aanvullende subsidies worden ontvangen. Per saldo leiden deze mutaties tot uiteindelijk circa € 60.000 lagere kapitaallasten vanaf 2030.

Het voordeel op het infradeel komt ten gunste van het geraamd resultaat en voor het deel dat te maken heeft met de riolering vindt verrekening plaats met de voorziening riolering.

Deel 2: Algemeen

Vanaf 2023 werken we met een jaarlijks groepskrediet voor infra- en riolering dat eerst € 15 miljoen was en vanaf 2025 is afgeschaald naar € 12,5 miljoen in verband met de bezuinigingen. Om de raad *inhoudelijk* in positie te brengen bij projecten in de openbare ruimte hanteren we sinds 2024 een aantal type projecten. Door de volgende indeling in projecten ten behoeve van besluitvorming te gebruiken:

- Type 1: project sectorale vervanging;
- Type 2: integrale projecten;
- Type 3: herinrichtingsprojecten en door de raad aangewezen projecten.

Type 1 project: sectorale vervanging

Dit type project is sectoraal van aard en vraagt geen aanvullende ruimteclaim. Er is geen sprake van herinrichting en betreft vervanging 'nieuw voor oud'.

Type 2 project: integraal project

Dit type project betreft een integraal karakter binnen de beleidskaders zonder grote dilemma's over ruimte. Over het algemeen is het vervangen 'nieuw voor oud' met koppelkansen.

Type 3 project: herinrichtingsproject

Dit type project betreft een integraal karakter met de ruimte om beleidsthema's goed te integreren. Hier ontstaat ook een ruimteclaim (5m2 ambitie voor 1m2 ruimte) in relatie tot het herinrichtings-vraagstukken en roept dilemma's op.

In het kader van de financiële bezuinigingsopgaven voor de komende jaren zal een integrale herinrichting vanuit beginsel als een type 2 project benaderd gaan worden. Wat ons betreft blijven we hierbij wel naar klimaat adaptieve maatregelen kijken omdat we simpelweg onze ogen niet kunnen sluiten voor de klimaatverandering in relatie tot de openbare ruimte, ondanks de financiële uitdagingen.

Ter volledigheid geven we hieronder de projecten aan die al eerder als type 3 zijn gekwalificeerd.

Voor het programma Walburg Noord wordt het betreffende pocket park opgepakt als een type 3 project waarvoor aan de raad nog ontwerp-kaders met dilemma's en inrichtingsvraagstukken worden voorgelegd.

De volgende projecten hebben het type 3-label die niet meer naar de raad komen om kaders vast te stellen. Dit omdat deze projecten al in voorbereiding waren voordat de betreffende typering werd vastgesteld, anderzijds omdat de ontwerp-kaders al eerder zijn vastgesteld door de raad:

- Kort ambacht fase 1 en 2 (ontwerpfase) was definitiefase
- Walburg Noord alleen pocket park (definitiefase)
- PJ Oudplein / Gerbrandyplein (ontwerpfase)
- Heerjansdam Noord (uitvoeringsfase) was ontwerpfase
- Heerjansdam Molenweg fase 2 (ontwerpfase)
- Veerplein - buitenruimte (ontwerpfase) was aanbestedingsfase
- Kort Ambacht noord fase 3 (uitvoeringsfase)
- Julianadorp (deelprojecten in verschillende fases)
- Vogelbuurt west (uitvoeringsfase)
- Veerplein - kade (uitvoeringsfase)

Vastleggen uitgangspunten en afspraken overige investeringen

Het college beziet jaarlijks bij de kadernota alle overige investeringen. Het voorstel is dat het college bij de kadernota een inschatting maakt welke van deze investeringen bestuurlijk relevant zouden kunnen worden geacht door de raad. Uiteindelijk bepaalt de raad zelf altijd wat bestuurlijk relevant is en specifieker: voor welke investeringen u aparte besluitvorming wenst. Jaarlijks bij de behandeling van de kadernota kunt aangeven of u investeringsbudgetten wilt toevoegen of juist niet separaat wil besluiten. Of te wel: u wijst een investering wel of niet aan als 'bijzonder investeringsbudget'.

Voorstel bijzondere kredieten in de Bestuursrapportages 2026/kaderbrief 2027:

- Stationskwartier IP (besluitvorming. via grexen)
- Diztrikt Planetenbuurt (besluitvorming. via grexen)
- Gemeentelijk vastgoed o.a. multifunctioneel, sporthal en wijkgebouw
- Onderwijshuisvesting
- Persleiding riolering Doumaweg

NB: investeringskredieten samenhangend met een grondexploitatie hebben per definitie al besluitvorming vooraf. Dit betreft op dit moment het Stationskwartier en Diztrikt Planetenbuurt. De besluitvorming en kaderstelling op deze investeringsbudgetten is al geweest of hangen nadrukkelijk samen de toekomstige vast te stellen grondexploitaties dat het één niet zonder het ander kan.

In de toekomst zal zoals gebruikelijk bij het vaststellen van en wijzigen van nieuwe en bestaande grondexploitaties. Deze methodiek wijzigt dus niet, want het los besluiten van investeringsbudgetten respectievelijk losse grondexploitaties onttrekt u het integrale overzicht bij deze integrale gebiedsontwikkelingen. Los van deze logica is het technisch onmogelijk om "ja" te zeggen tegen de grondexploitatie en "nee" tegen de daarmee samenhangende investeringsbudgetten en vice versa. Separate besluitvorming lijkt u dan een keuzemogelijkheid te bieden die er in de praktijk niet (meer) is.

Inventarisatie Boekwaarden infra en riolering 2026-2030

In de regelgeving voor activa in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is vastgelegd dat alleen investeringen die nog van nut zijn in het dagelijks gebruik mogen worden geactiveerd. Als het actief al wordt vervangen voordat de boekwaarde compleet is afgeschreven moet de resterende boekwaarde worden afgeboekt in het jaar van het buiten gebruikstellen.

Voor met name de investeringen in de openbare ruimte voor infra en riolering kan dit een rol spelen omdat we uitgaan van een standaard afschrijvingstermijn Zwijndrecht-breed die in sommige gebieden door de samenstelling van de bodem in de praktijk kan afwijken waardoor in de praktijk een eerdere renovatie noodzakelijk is. Afboeking vindt dan plaats ten laste van bijvoorbeeld de algemene reserve, voorziening riolering of het jaarlijks geraamd resultaat. Ook kan het zijn dat boekwaarden in grondexploitaties ingebracht

moeten worden om de ontwikkeling mogelijk te maken. De afboeking vindt dan plaats in de betreffende grondexploitatie en leidt dan niet tot een extra last in de algemene reserve of het geraamd resultaat.

Om een *indicatie* te hebben voor mogelijke toekomstige afboekingen is een meerjarige inventarisatie opgesteld gelet op de langetermijnplanning die geldt voor de aanpak van infra en riolering. Voor de periode 2026-2030 is een indicatie op hoofdlijnen gemaakt. Uiteraard actualiseren we deze op jaarbasis en is onderstaande nog niet definitief. De planningen en cijfers van de boekwaarden kunnen nog veranderen doordat de komende jaren nog reguliere afschrijvingen plaatsvinden. We verwerken onderstaande cijfers dan op dit moment ook nog niet in de meerjarencijfers. Het gaat daarbij om de volgende posten:

- 2026: circa € 9.000 algemene dienst;
- 2027: circa € 409.000 in grondexploitatie Indische buurt en € 220.000 algemene dienst;
- 2028: circa € 170.000 algemene dienst;
- 2029: circa € 43.000 in grondexploitatie Maasterras West
- 2030: circa € 110.000 in grondexploitatie Planetenbuurt en € 104.000 algemene dienst.